

13.02.2024

Kokousaika 13.02.2024 16:15 - 18:10

Kokouspaikka Kallion virastotalo Toinen linja 4 A, nh.1

Läsnä

Jäsenet

Sazonov, Daniel puheenjohtaja
Arajärvi, Pentti varapuheenjohtaja
Adouchief, Samuel
Castrén, Maaret
Juva, Kati
Korpinen, Laura
Månsson, Björn
Niiranen, Matti
Nuorteva, Johanna
Nättinen, Nea
Paunio, Mikko
Silvennoinen, Oula
Vepsä, Sinikka

Muut

Jolkkonen, Juha sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan toimialajohtaja
Meripaasi, Seija sairaala-, kuntoutus- ja hoivapalvelujen johtaja
Turpeinen, Leena terveys- ja päihdepalvelujen johtaja
Luhtasela, Leena vs. perhe- ja sosiaalipalvelujen johtaja
Pitkänen, Jani pelastuskomentaja
Mäki, Tiina hallintojohtaja
Juutilainen-Saari, Jaana viestintä- ja osallisuuspäällikkö
Korhonen, Soili johtava hallintoasiantuntija
Komulainen, Veera hallintoasiantuntija
Vettenranta, Emmi hallintoasiantuntija
Mäkimartti, Päivi läsnä 26 § (osittain), klo 16:24 - 16:49
Pajari, Sampo (etänä) talous- ja suunnittelujohtaja
läsnä 26 § (osittain), klo 16:50 - 17:20
Eren, Kerem läsnä 26 § (osittain) ja 27 §, klo 16:28 - 17:22 sekä 29-38 §, klo

13.02.2024

17:26 - 18:10

Puheenjohtaja

Daniel Sazonov

apulaispormestari
25-38 §

Esittelijät

Daniel Sazonov

apulaispormestari
25 §

Juha Jolkkonen

sosiaali-, terveys- ja pelastustoimia-
lan toimialajohtaja
26-38 §

Pöytäkirjanpitäjä

Emmi Vettenranta

hallintoasiantuntija
25-38 §

13.02.2024

§	Asia	
25	Asia/1	Kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden toteaminen sekä pöytäkirjan tarkastajien valinta
26	Asia/2	Ilmoitusasiat
27	Asia/3	Sosiaali-, terveys- ja pelastustoimen selvitys vuoden 2023 toteutumatta jääneistä sitovista toiminnallisista tavoitteista
28	Asia/4	Apuvälinepalveluiden apuvälineiden huolto- ja korjauspalveluiden hankinta
29	Asia/5	Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunnan lausunto keskitettyjen vainajatilojen hankkeen enimmäishinnan korottamisesta
30	Asia/6	Valtuutettu Elina Kauppilan valtuustoaloite koskien fysioterapiapalveluiden sujuvoittamista kustannustehokkaasti
31	Asia/7	Valtuutettu Johanna Nuortevan ym. valtuustoaloite Helsingin ehkäisy- palveluiden keskittämisestä Vantaan mallin mukaisesti
32	Asia/8	Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle valtuutettu Ajak Majokin toivomusponnosta koskien myönteisen erityiskohtelun hyödyntämistä Kestävän kasvun hankkeen moniammatillisen henkilöstön rekrytoinnissa
33	Asia/9	Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle valtuutettu Ted Apterin ym. valtuustoaloitteesta koskien Immigrant Councilin perustamista Helsinkiin
34	Asia/10	Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle valtuutettu Jenni Hjeltin toivomusponnosta koskien kaupungin ja järjestöjen välisen yhteistyön tiivistämistä maahanmuuttajataustaisten perheiden parissa
35	Asia/11	Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle valtuutettu Alviina Alametsän toivomusponnosta koskien mielen- terveyspalveluiden yleisen saatavuuden parantamista ja pienituloisten taloudellista tukea psykoterapian omavastuuseen
36	Asia/12	Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle valtuutettu Tuomas Rantasen toivomusponnosta koskien mielen- terveyden ongelmista kärsivien asiakkaiden tukemista terapeutin valitsemisessa ja prosessin läpiviennissä
37	Asia/13	Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle koskien valtuutettu Fatim Diarran ym. valtuustoaloitetta vieroitus-

13.02.2024

38 Asia/14 hoitopaikkojen lisäämisestä
Kaupungin viranomaisten päätösten seuraaminen

13.02.2024

Asia/1

§ 25

Kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden toteaminen sekä pöytäkirjan tarkastajien valinta

Päätös

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta päätti todeta kokouksen laillisesti koolle kutsutuksi ja päätösvaltaiseksi. Samalla sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta päätti valita pöytäkirjantarkastajaksi jäsen Mikko Paunion ja varatarkastajaksi jäsen Sinikka Vepsän.

Esittelijä

apulaispormestari
Daniel Sazonov

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijä

apulaispormestari
Daniel Sazonov

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

13.02.2024

Asia/2

§ 26 Ilmoitusasiat

Päätös

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta päätti merkitä tiedoksi ilmoitusasiat.

Käsittely

Ikääntyneiden palvelujen integraatiopäällikkö ***** oli kutsuttuna asiantuntijana sairaala-, kuntoutus- ja hoivapalvelujen palvelukokonaisuuden organisaatiouudistuksen arviointia koskevassa asiassa.

Talous- ja suunnittelujohtaja ***** oli kutsuttuna asiantuntijana talouden tilannekatsausta koskevassa asiassa.

Esittelijä

sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Veera Komulainen, hallintoasiantuntija, puhelin: 09 310 36594
veera.komulainen(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta tiedottaa seuraavat päätökset tai muut tiedotusluontoiset asiat:

Sairaala-, kuntoutus- ja hoivapalvelujen palvelukokonaisuuden organisaatiouudistuksen arviointi. Ikääntyneiden palvelujen integraatiopäällikkö ***** on kutsuttuna asiantuntijana.

Talouden tilannekatsaus. Talous- ja suunnittelujohtaja ***** on kutsuttuna asiantuntijana.

[Kaupunginhallitus 29.1.2024 § 48 Sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan sairaala-, kuntoutus- ja hoivapalvelujen johtajan virkasuhteen päätyminen ja viran täyttömenettelyn aloittaminen](#)

13.02.2024

Asia/2

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunnan kokous tiistaina 9.4.2024 alkaa poikkeuksellisesti kello 17:15, sillä ennen kokousta kello 16:15 – 17:15 lautakunnalla on iltakoulu koskien sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan tuotantotapoja ja hankintoja.

Esittelijä

sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Veera Komulainen, hallintoasiantuntija, puhelin: 09 310 36594
veera.komulainen(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

13.02.2024

Asia/3

§ 27

Sosiaali-, terveys- ja pelastustoimen selvitys vuoden 2023 toteutumatta jääneistä sitovista toiminnallisista tavoitteista

HEL 2023-014811 T 02 02 01

Päätös

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta päätti merkitä tiedoksi sosiaali-, terveys- ja pelastustoimen osalta selvityksen toteutumatta jääneistä sitovista toiminnallisista tavoitteista.

Esittelijä

sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Maria Kahila, suunnittelupäällikkö, puhelin: 09 310 43087
maria.kahila(a)hel.fi

Liitteet

1 Sitovien toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen 2023

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Talousarvion noudattamisohjeiden mukaan lauta- ja johtokuntien on annettava selvitys toteutumatta jääneistä sitovista toiminnallisista tavoitteista siten, että selvitykset voidaan käsitellä kaupunginvaltuustossa ennen tilinpäätöksen allekirjoittamista. Sosiaali-, terveys- ja pelastustoimen osalta on annettu 29.1.2024 alustava selvitys kaupunginkanslialle vuoden 2023 toteutumatta jääneistä sitovista toiminnallisista tavoitteista toimialajohtajan kirjeellä.

Koronaepidemian hoito- ja palveluvelkaa oli eri toiminnoissa edelleen paljon, mikä vaikutti muun muassa kiireettömän hoidon ja palvelujen saatavuuteen. Myös haasteet henkilöstön saatavuudessa ovat vaikuttaneet palvelujen saatavuuteen.

Sosiaali-, terveys- ja pelastustoimella oli kuusi kaupunkistrategian neljään kokonaisuuteen pohjautuvaa sitovaa toiminnallista tavoitetta, jois-

13.02.2024

Asia/3

sa osassa oli useampia mittareita. Sitovan toiminnallisen tavoitteen katsotaan toteutuvan vain, jos tavoitteen kaikki mittarit toteutuivat.

Sosiaali-, terveys- ja pelastustoimen sitovista toiminnallisista tavoitteista jäivät toteutumatta seuraavat tavoitteet ja niiden mittarit:

1. Edistämme helsinkiläisten hyvinvointia ja terveyttä ja ehkäisemme syrjäytymistä

- mittari: kotihoidossa on kattavasti käytössä liikkumissopimus (vähintään 70 %:lle asiakkaista on tehty liikkumissopimus)

Liikkumissopimus oli tehty 69 %:lle asiakkaista, eli mittari lähes toteutui.

Kotihoidon henkilöstön saatavuus on ollut edelleen joillain alueilla haastavaa vuoden 2023 aikana. Henkilökunnan vaihtuvuuden ja runsaan sijaistyövoiman takia liikkumissopimusten tulos jäi hieman alle tavoitteen. Sairaaloiminnan osalta on haasteita saavuttaa tavoitetta, sillä potilaat vaihtuvat usein ja valtaosalla potilaista ei ole sairaalaan tullessa sopimusta. Liikkumissopimus ja liikkumisen tukeminen koetaan myös paremmin kotiin soveltuvaksi.

- mittari: 20 % säännöllisen kotihoidon asiakkaista on kuvallisen etähoidon asiakkaita

Toteuma oli 18,3 %.

Kotihoidon henkilöstön saatavuus on ollut edelleen joillain alueilla haastavaa vuoden 2023 aikana. Henkilökunnan vaihtuvuuden ja runsaan sijaistyövoiman takia etähoidon tavoitetta ei täysin saavutettu.

- mittari: terveysasemien hoitotakuu, kiireellinen hoito toteutetaan samana tai seuraavana päivänä, kiireetön 14 vuorokauden aikana

Kiireellinen hoito ei aivan toteutunut, ja toteuma oli 94,8 % (tavoitetaso 95,0 %). Kiireettömän hoidon toteuma oli 63,8 % (tavoitetaso 75,0 %).

Molempien mittarien luotettavuustieto on epävarma. Laskenta ei valitettavasti huomioi ensikontaktissa hoidettuja asiakkaita.

Hoitotakuulain mukaan 1.9.2023 lähtien perusterveydenhuollon avosairanhoidossa kiireettömään hoitoon pääsy tulee toteutua 14 vuorokauden kuluessa. Kansallisen tason muutokset kesken vuotta tuottavat haasteita tuottaa tietoa luotettavasti.

Haasteena on myös lääkärin saatavuus ja koko henkilöstön merkittävä vaihtuvuus, joka vaikuttaa palvelujen saatavuuteen ja jatkuvuuteen.

13.02.2024

Asia/3

- suun terveydenhuollossa asiakastyytyväisyys on vähintään 70 (NPS)

Toteuma oli 59.

Tavoitteeseen ei päästy kokonaisuudessa, vaikka hyvää kehitystä oli esimerkiksi palvelusetelien osalta.

Aikaisempaan vuoteen verrattuna työyksiköiden vaihteluväli on kasvanut. Asiakaskokemusta on käyty läpi säännöllisesti eri suun terveydenhuollon rakenteissa. Kehityskohteet liittyvät tuloksista aiheutuvan toimenpanon vahvistamiseen.

2. Asiakkaiden aktiivista Maisan käyttöä tuetaan tehostamalla asiakkaiden Maisa-viesteihin vastaamista

- mittari: Maisa-viesteihin vastaamista tehostetaan, tavoitteena, että 75 %:iin viesteistä vastataan kahden (2) arkipäivän sisällä

Toteuma oli 67 %.

Sitovan tavoitteen poimintamäärittelyssä ei ole rajoituksia toimintayksiköiden osalta, vaan mittarin toteumassa huomioidaan kaikki sote-palvelukokonaisuuksien toimintayksiköt. Mittarin toteumaan poimitaan kaikki Maisa-viestien vastaukset ja jaetaan toimintayksiköiden määrällä, jolloin saadaan keskiarvo 2 arkipäivän sisällä vastatuista Maisa-viesteistä. Sote-palvelukokonaisuuksissa on toimintayksiköitä, jotka eivät käytä Maisa-viestintää, jolloin niiden mukanaolo laskennassa vaikuttaa kokonaistulokseen. Niiden toimintayksiköiden, jotka käyttävät aktiivisesti Maisa-viestintää, toteumaprosentti 2 arkipäivän sisällä vastatuista viesteistä oli 75–77,2 %.

3. Kiireellinen ensihoito toteutuu tilaajan vaatimusten mukaisesti

- mittari: ensihoidon keskimääräinen tavoittamisviive on enintään kahdeksan minuuttia 60 %:ssa kiireellisyysluokkien A ja B tehtävissä

Mittari ei aivan toteutunut, ja toteuma oli 59,5 %.

Ensihoidon resurssit eivät riitä toiminnan tarpeelliseen hajauttamiseen. Poikkeuksellisen aikaisin alkanut lumien talvi on vaikeuttanut ensihoidoyksiköiden liikkumista ja lisännyt kohteen tavoittamisviiveitä.

Seuraavat sitovat tavoitteet ja mittarit toteutuivat kokonaisuudessaan:

- iäkkäiden ympärivuorokautisessa hoidossa hoidon laitoshoidon osuus vähenee edelliseen vuoteen verrattuna

- pelastustoiminnan toimintavalmius on riittävä ja tarkoituksenmukainen

13.02.2024

Asia/3

- onnettomuuksia ehkäistään lisäämällä kaupunkilaisten ja Helsingissä toimivien tahojen kykyä estää onnettomuuksia ja rajoittaa niiden vaikutuksia.

Kaikki sitovat toiminnalliset tavoitteet ja niiden mittarit ovat tämän asian liitteenä 1.

Esittelijä

sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Maria Kahila, suunnittelupäällikkö, puhelin: 09 310 43087
maria.kahila(a)hel.fi

Liitteet

1 Sitovien toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen 2023

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

13.02.2024

Asia/4

§ 28

Apuvälinepalveluiden apuvälineiden huolto- ja korjauspalveluiden hankinta

HEL 2024-000356 T 02 08 02 00

Päätös

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta päätti

A hyväksyä apuvälinepalveluiden apuvälineiden huolto- ja korjauspalvelujen hankinnan kilpailutuksen keskeiset periaatteet ja ehdot sekä oikeuttaa sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan tekemään tarvittaessa tarjouspyyntöasiakirjoihin välttämättömiä, vähäisiä muutoksia.

B oikeuttaa sairaala-, kuntoutus- ja hoivapalvelujen johtajan

-tekemään hankinnasta päätöksen

-allekirjoittamaan hankintapäätöksen perusteella solmittavat sopimukset

-päättämään optiokauden käyttöönotosta

-päättämään sopimusten irtisanomisista ja purkamisista.

Käsittely

Helsingin kaupungin nuorisoneuvoston toimialalautakuntien edustajien osalta on sovittu, että edustajat eivät osallistu salassa pidettävien asioiden tai asiakirjojen käsittelyyn. Tästä syystä sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunnan nuorisoedustaja Kerem Eren ei osallistunut tämän asian käsittelyyn ja poistui kokouksesta asian käsittelyn ajaksi.

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta ei katsonut tarpeelliseksi kuul-la asiassa kutsuttuja asiantuntijoita, eivätkä nämä siitä syystä osallistu-neet kokoukseen.

Esittelijä

sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Eva Englund, johtava kuntoutussuunnittelija, puhelin: 09 310 50970
eva.englund(a)hel.fi

Sanna Kanervo, hankinta-asiantuntija, puhelin: 09 310 20252
sanna.kanervo(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Salassa pidettävä (HankL 60 § ja 138 §)
- 2 Salassa pidettävä (HankL 60 § ja 138 §)
- 3 Salassa pidettävä (HankL 60 § ja 138 §)

13.02.2024

Asia/4

4 Salassa pidettävä (HankL 60 § ja 138 §)

Muutoksenhaku

A Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano
B Oikaisuvaatimusohje, sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta

Otteet

Ote Sairaala-, kuntoutus- ja hoivapalvelut
Hankinta- ja sopimuspalvelut
Otteen liitteet Esitysteksti
Esitysteksti

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Johtava kuntoutussuunnittelija ***** hankinta-asiantuntija ***** ja hankinta-asiantuntija ***** ovat kutsuttuina asiantuntijoina.

Hankinnan taustaa

Sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan apuvälinepalvelut vastaa perustason apuvälinepalvelusta yli 16-vuotiaille helsinkiläisille. Apuvälinepalvelu on lakisääteinen terveydenhuollon palvelu (terveydenhuoltolaki 1326/2010, 29 §), joka pitää sisällään apuvälinetarpeen arvioinnin, apuvälineen sovituksen ja lainaamisen, käytön seurannan ja huoltamisen. Apuvälinepalvelut kierrättää hankkimansa apuvälineet pesten, tarkastaen ja tarvittaessa huoltaen ne ennen seuraavaa lainausta.

Laissa lääkinnällisistä laitteista (719/2021) edellytetään, että ammattimaisesti laitteita huoltavan tai asentavan henkilön tulee noudattaa muun muassa valmistajan antamia tietoja ja ohjeita laitteen kuljetuksesta, säilytyksestä, asennuksesta, huollosta, tietoturvallisuudesta, päivityksistä ja muusta laitteen käsittelystä. Henkilön on varmistuttava siitä, että luovuttaessaan lääkinnällisen laitteen loppukäyttäjälle laite on siinä kunnossa, missä valmistaja on tarkoittanut laitetta käytettävän. Laite on tarvittaessa huollettava asianmukaisesti ennen luovutusta.

Sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan apuvälinepalvelut ja Helsingin kaupunkiympäristön toimiala ovat tehneet yhteistyötä vuodesta 2008, kun apuvälinepalvelut perustettiin. Kaupunkiympäristön toimialan apuvälinetiimi on kahdeksan työntekijän kokoinen apuvälinetiimi, jonka

vastuulla on tiettyjen apuvälineiden huollot ja korjaukset. Nykyisestä huoltopalvelusta maksetaan kiinteä hinta kaupunkiympäristön toimialan työvoimakustannuksiin perustuen. Kaupunkiympäristön toimialan apuvälinetiimin tekemien huoltojen lisäksi apuvälinepalvelut hankkii tiettyjen apuvälineiden huolto- ja korjauspalvelut ulkopuolisilta palveluntuottajilta. Vuosittaiset kokonaiskustannukset apuvälinehuolloille ovat viime vuosina olleet noin 800 000 euroa. Kaupunkiympäristön toimialan osuus vuonna 2023 on ollut noin 440 000 euroa. Kaupunkiympäristön toimialalle maksettavat korvaukset jäävät pois 6 kuukautta hankintasuorituksen allekirjoittamisesta. Emme hanki jatkossa huoltoja muilta kunvalitulta palveluntuottajalta, jolloin nykyiset kustannukset jäävät kokonaisuudessaan pois.

Apuvälineiden tarvitsijoiden määrä kasvaa tasaisesti vuosittain. Yli 75-vuotiaiden lukumäärä Helsingissä kasvaa vielä tämän vuosikymmenen aikana 53 000 asukkaasta noin 70 000 asukkaaseen. Apuvälineiden huoltopalvelun tarve kasvaa samassa suhteessa jakelussa olevien apuvälineiden kanssa.

Huoltopalvelun kilpailutus

On tarpeellista keskittää huoltotoiminta toimijalle, jonka ydinosaminen kattaa koko huoltoprosessin ja sen hallinnoinnin. Yhdellä apuvälinehuoltojen palveluntuottajalla voidaan taata korjaus- ja huoltopalveluiden laadun tasaisuus, erilaisten apuvälineiden huoltovalmius sekä vaadittu erityisosaaminen. Palvelu on räätälöitävissä nykyistä tarvetta ja tulevaisuuden tarpeita vastaavaksi, ja pitkäaikaisella kumppanilla palvelua voidaan kehittää ja parantaa kauaskantoisesti.

Kokonaispalveluna tuotettavan huolto- ja korjauspalvelun keskittäminen yhdelle palveluntuottajalle mahdollistaa yhtenäisen palveluketjun, joka on asiakkaalle selkeä. Ulkopuolisella palveluntuottajalla on valmiudet tuottaa tarkoituksen- ja tarpeenmukaista, kustannustehokasta sekä oikea-aikaista palvelua kokonaisuutta tarkastellen.

Ulkopuoliselta palveluntuottajalta hankitusta palvelusta maksetaan tosiasiallisesti hankitusta palvelusta, eikä hankitusta työvoimasta kuukausikustannuksena. Huolto- ja korjauspalvelun keskittämisellä kustannukset pysyvät tasaisina ja ovat ennustettavissa.

Huoltotoimintaan ja apuvälineisiin perehtynyt palveluntuottaja kykenee tarjoamaan johtamisosaamista, ohjausta, valmiita prosesseja, työnjakoja ja muita tärkeitä toimintamalleja huoltoon. Apuvälinehuoltoja suoritavia henkilöitä johdetaan alaa tuntevien osaajien toimesta. Alan erityispiirteet tulevat huomioiduksi, ja toiminta on ennakkoon suunniteltavissa.

Sopimuksella määritellään palvelun tavoitetasot, joiden noudattamatta jättämisestä voidaan sanktioida palveluntuottajaa. Palveluntuottajan intresseissä on varmistaa, että henkilöstöresursointi on tarkoituksenmukaista ja kustannustehokkuuteen tähtäävää. Huoltohenkilöstön osamispohjaa ja monitaitoisuutta pystytään kehittämään.

Huolto- ja korjauspalveluiden koordinoitintarve vähenee hankinnan myötä, jolloin apuvälineprosessi sujuvoituu.

Apuvälineiden ja apuvälineiden käyttäjien määrä Helsingissä jatkaa kasvuaan. Apuvälineiden huoltoprosessi vaatii uudistamista ja kehittämistä. Yhdellä pitkäaikaisella sopimuskumppanilla saavutetaan kustannustehokas ja asiakaslähtöinen huoltopalvelu.

Hankinnan kohde

Hankinnan kohteena on sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan apuvälinepalvelujen perustason apuvälineiden huolto- ja korjauspalvelut kokonaispalveluna. Huollot, määräaikaishuollot ja korjaukset toteutetaan apuvälineiden valmistajien huolto-ohjelmia, toimialan huolto-ohjelmia ja asiaan liittyvää lainsäädäntöä noudattaen (muun muassa sosiaali- ja terveysministeriön asetus lääkinnällisen kuntoutuksen apuvälineiden luovutuksesta 1326/2011 ja laki lääkinnällisistä laitteista 719/2021). Palveluun kuuluu huoltojen ja korjausten lisäksi asiakaspalvelu puhelimitse, huoltojen koordinointi ja huoltotoimenpiteiden kirjaaminen toimialan apuvälinepalvelujen järjestelmään.

Palveluntuottaja sitoutuu vastaamaan kokonaispalvelusta koko sopimuskauden ajan. Sopimuskausi on aluksi määräaikainen kolmenkymmenen kuukauden (36) kuukauden ajan, minkä jälkeen se jatkuu toistaiseksi voimassa olevana. Tavoiteaikataulu palvelun käynnistämiseksi on vuoden 2024 aikana.

Palvelu käynnistetään kahden (2) kuukauden siirtymäajalla, jolloin sekä nykyinen että uusi palveluntuottaja tuottavat palvelua. Siirtymäajasta laaditaan palveluntuottajan ja toimialan välisenä yhteistyönä suunnitelma kouluttamisesta ja toiminnan käynnistämisestä. Tämän jakson aikana palveluntuottajan henkilöstö koulutetaan nykyisen palveluntuottajan toimesta huoltojen sisältöön ja järjestelmien käyttöön sekä laaditaan yhteistyössä suunnitelma tulevalle sopimuskaudelle. Kouluttamisjaksoista palveluntuottaja voi laskuttaa tehdystä työstä sopimuksen mukaisesti. Siirtymäajan jälkeen palveluntuottaja vastaa täysimääräisesti palvelun tuottamisesta.

Hankinnan ennakoitu arvonlisäveroton kokonaisarvo on 3 200 000 euroa 48 kuukauden mukaan arvioituna. Sopimuksen kesto on 36 kuukautta, minkä jälkeen sopimus jatkuu toistaiseksi voimassa olevana.

Tarjouskilpailu

Hankinnasta järjestetään tarjouskilpailu lain julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista (1397/2016, jäljempänä hankintalaki) mukaisella avoimella menettelyllä.

Kilpailutuksella valitaan yksi (1) palveluntuottaja.

Esityksen liitteenä olevissa tarjouspyyntöasiakirjoissa (liitteet 1–4) esitetään ehdottomat vähimmäisvaatimukset tuotettavalle palvelulle sekä palveluntarjoajille. Ehdottomien vähimmäisvaatimusten tulee toteutua koko sopimuskauden ajan.

Palvelun laatu ja tarjousten vertailuperuste

Tarjousten vertailuperusteena käytetään kokonaistaloudellista edullisuutta, jossa hinnan painoarvo on 100 prosenttia kokonaisvertailupisteistä. Laadulliset kriteerit otetaan huomioon asettamalla hankinnan kohteena olevalle palvelulle tiukat vähimmäisvaatimukset.

Esitys tarjouspyyntöasiakirjoiksi on liitteinä 1–4 (palvelukuvaus, sopimusluonnos, tietosuoja- ja salassapitoliite, tarjouspyyntöluonnos). Hankintalain 60 §:n ja 138 §:n mukaan hankintailmoitusta ei saa julkaista muualla ennen kuin se on julkaistu julkisten hankintojen internetosoitteessa www.hankintailmoitukset.fi, joten tarjouspyyntöasiakirjoja ei julkaista internetissä esityslistan liitteenä.

Tehtävä sopimus

Palvelun perussopimuskausi on 36 kuukautta sopimuksen allekirjoittamisesta. Perussopimuskauden jälkeen sopimus jatkuu toistaiseksi voimassa olevana.

Tarjouspyyntöasiakirjoissa esitetyt apuvälinehuoltojen määrät perustuvat aiempien vuosien lukuihin, eivätkä ne sido Helsingin kaupunkia. Palvelu toteutuu tarpeen mukaan.

Hankintavaltuudet

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta on 12.12.2023 § 260 päättänyt toimialan viranhaltijoiden hankintavaltuuksista siten, että sairaala-, kuntoutus- ja hoivapalvelujen johtajan osalta vahvistettu hankintaraja on 500 000 euroa. Nyt tehtävällä päätöksellä lautakunta oikeuttaa sairaala-, kuntoutus- ja hoivapalvelujen johtajan tekemään hankinnasta päätöksen, jonka laskennallinen arvo on enemmän kuin 500 000 euroa.

Hankinnasta solmittavat sopimukset ja sopimusten allekirjoittaja

13.02.2024

Asia/4

Helsingin kaupungin hallintosäännön 24 luvun 1 §:n 2 momentin mukaisesti lautakunnan päätösten perusteella tehtävät sopimukset allekirjoittaa esittelijä, ellei toimitella toisin päätä. Esittelijä pitää riittävänä, että sopimukset allekirjoittaa sairaala-, kuntoutus- ja hoivapalvelujen johtaja.

Mikäli ilmenee tarvetta sopimuksen päättämiseen (irtisanomiseen tai purkamiseen), päätös on tehtävä riittävän nopeasti. Siksi on tarkoituksemukaista, että myös sopimuksen päättämistä koskeva päätösvalta on sairaala-, kuntoutus- ja hoivapalvelujen johtajalla.

Esittelijä

sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Eva Englund, johtava kuntoutussuunnittelija, puhelin: 09 310 50970
eva.englund(a)hel.fi
Sanna Kanervo, hankinta-asiantuntija, puhelin: 09 310 20252
sanna.kanervo(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Salassa pidettävä (HankL 60 § ja 138 §)
- 2 Salassa pidettävä (HankL 60 § ja 138 §)
- 3 Salassa pidettävä (HankL 60 § ja 138 §)
- 4 Salassa pidettävä (HankL 60 § ja 138 §)

Muutoksenhaku

- A Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano
- B Oikaisuvaatimusohje, sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta

Otteet

- Ote** Sairaala-, kuntoutus- ja hoivapalvelut Hankinta- ja sopimuspalvelut
- Otteen liitteet** Esitysteksti Esitysteksti

13.02.2024

Asia/5

§ 29

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunnan lausunto keskitettyjen vainajatilojen hankkeen enimmäishinnan korottamisesta

HEL 2022-008567 T 10 06 00

Lausunto

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta puolsi Helsingin kaupungin keskitettyjen vainajatilojen hankkeen enimmäishinnan korotusta 2 990 144 eurolla. Hankkeen kokonaiskustannukset ovat enintään yhteensä 12 890 000 euroa arvonlisäverottomana lokakuun 2023 kustannustasossa.

Tilojen tulevaksi sisäiseksi kokonaisvuokraksi arvioidaan 50,16 euroa kuukaudessa huoneistoalaa kohden, 43 735 euroa kuukaudessa ja 524 823 euroa vuodessa. Hankkeen bruttoala on noin 1096 brm².

Käsittely

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta ei katsonut tarpeelliseksi kuul-la asiassa kutsuttua asiantuntijaa, eikä hän siitä syystä osallistunut kokoukseen.

Asiassa tehtiin seuraava vastaehdotus:

Vastaehdotus 1:

Jäsen Laura Korpinen: Teen seuraavan vastaehdotuksen lausuntoehdotuksen sisällöksi: Lausunnon ensimmäinen kappale olisi seuraava: "Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta ei puolla Helsingin kaupungin keskitettyjen vainajatilojen hankkeen enimmäishinnan korotusta." ja lausunnon toinen kappale olisi kuten esityksessä.

Vastaehdotus raukesi kannattamattomana.

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta päätti asiasta esittelijän ehdotuksen mukaisesti.

Jäsen Laura Korpinen jätti sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunnan päätöksestä eriävän mielipiteen rauenneesta vastaehdotuksesta ilme-nevin perustein.

Esittelijä

sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Päivi Wallenius, johtava arkkitehti, puhelin: 09 310 34578

13.02.2024

Asia/5

paivi.wallenius(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Lausuntoehdotus

Lausunto on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Johtava arkkitehti ***** on kutsuttuna asiantuntijana.

Kaupunginvaltuusto on hyväksynyt 5.4.2023 § 84 hankesuunnitelman päiväyksellä 30.8.2022. Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyi 6.9.2022 § 193 keskitettyjen vainajatilojen tarveselvityksen. Maapohja on vuokrattu Helsingin seurakuntayhtymältä kaupunkiympäristölautakunnan päätöksen 8.8.2023 § 398 perusteella. Päätöksen mukainen hankkeen enimmäishinta oli 10 500 000 euroa arvonlisäverottomana heinäkuun 2022 kustannustasossa. Arvio vuokratilakustannuksista oli noin 652 000 euroa vuodessa.

Keskitetyt vainajatilat on uudisrakennushanke Malmin kalmistotiellä. Uudisrakennus rakennetaan sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan käyttöön ja Helsingin kaupungin omistukseen. Maapohja on vuokrattu Helsingin seurakuntayhtymältä Malmin hautausmaan yhteydestä.

Rakennukseen on mitoitettu vainajasäilytystilat siten, että tilat mahdollistavat jopa 295 vainajan säilyttämisen vainajasäilytysjärjestelmässä. Näiden lisäksi kahdessa erillisessä kylmiössä voidaan säilyttää isokoisia ja huonokuntoisia vainajia. Keskitetyt vainajatilat ei ole minkään uskontokunnan rakennus, vaan se on tarkoitettu vainajien säilytykseen ennen lopullista toimenpidettä, kuten hautaamista tai tuhkaamista.

Rakennus on suunniteltu otettavan käyttöön vuoden 2025 lopulla. Tämänhetkisen arvion perusteella hanke viivästyy noin puolella vuodella, joten käyttöönotto ajoittuu vuoden 2026 keväälle. Nykyisiä vainajatiloja on poistunut ja poistuu käytöstä. Rakennettaville vainajasäilytystiloille on tunnistettu kiireellinen tarve ja väliaikaisia vainajatiloja on jouduttu toistuvasti lisäämään.

Rakennuksen kokonaishintaurakkatarjouskilpailu on päättynyt. Urakan sopiminen edellyttää hankkeen enimmäishinnan korottamista tämän esityksen mukaisesti.

Lausunto koskee enimmäishinnan korotusta seuraavien toteutussuunnitteluvaiheessa esiin tulleiden perusteluiden pohjalta:

- Hankkeen HKA-enimmäishinnan arvioinnissa ei ollut huomioitu riittäväällä laajuudella käyttäjän tarveperusteisen laajentamisen, kolmesta varastoautomaatiotornista viiteen varastoautomaatiotorniin, aiheuttamia kustannuksia. Kustannukset koskevat erityisesti varastoautomaation torniosan rakenteita ja haasteellisia erikoisrakenteita ulkovaipassa.
- Hankesuunnitteluvaiheessa ei ollut huomioitu laajojen väli aikaisten liikennejärjestelyiden eikä pitkien vesi- ja viemäri liittymän edellyttämien kaivantojen aiheuttamia kustannuksia hankkeelle.
- Kokonaiskustannusten karsintavaihe ja vainajasäilytystoiminnan tarvitsema laajuuden muutos kolmesta viiteen varastoautomaatiotorniin lisäsivät suunnittelun kustannuksia.
- Rakennuskustannusindeksi on edelleen korkealla, eikä se ole laskenut tarjoushintaindeksin tavoin. Rakennuskustannusindeksi RKI 7/2022 (HKA) oli 119,9 ja tarjoushintaindeksi THI 7/2022 (HKA) 208,2. RKI 10/2023 (UKA) on 122,1 ja THI 10/2023 (UKA) on 196,3. Todellinen kustannustaso ei ole alentunut.
- Hankkeen laatutasoa ei ole toteutussuunnittelun aikana parannettu. Kaikkien suunnittelualojen kanssa on käyty rakennuksen käytön kannalta mahdolliset kustannusten vähentämiset.
- Talotekniikkaa on toiminnan vaatimuksesta jouduttu parantamaan toteutussuunnitteluvaiheessa. Muun muassa vainajatornien hankesuunnitteluvaiheessa suunniteltua jäähdytysjärjestelmää on jouduttu laajentamaan, jotta varastoautomaatiotornien tasainen lämpötila pystytään varmistamaan.
- Vainajasäilytysautomaatiojärjestelmän suunnittelu ja yhteensovittaminen muun suunnittelun kanssa on ollut rätätöitä ensikertaista suunnittelua, ja vainajasäilytystoiminnan sille aiheuttamat vaatimukset ovat osittain tulleet esiin vasta toteutus-suunnittelu- ja suunnittelun yhteensovittamisvaiheessa.

Toimivalta

Helsingin kaupunki ympäristön toimiala on pyytänyt sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunnan lausuntoa.

Hallintosäännön 10 luvun 1 §:n 3 momentin 4 kohdan mukaan toimialalautakunta päättää tilahanketta koskevan tarveselvityksen hyväksymisestä.

Esittelijä

sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Päivi Wallenius, johtava arkkitehti, puhelin: 09 310 34578
paivi.wallenius(a)hel.fi

13.02.2024

Asia/5

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Kaupunkiympäristölautakunnan rakennusten ja yleisten alueiden jaosto 06.10.2022
§ 107

Sosiaali- ja terveyslautakunta 06.09.2022 § 193

13.02.2024

Asia/6

§ 30

Valtuutettu Elina Kauppilan valtuustoaloite koskien fysioterapiapalveluiden sujuvoittamista kustannustehokkaasti

HEL 2023-008344 T 00 00 03

Päätös

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta katsoi aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Elina Borchers, toiminnansuunnittelija, puhelin: 09 310 25347
elina.borchers(a)hel.fi
Katri Lagerblom, ylihoitaja, puhelin: 09 310 50223
katri.lagerblom(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuustoaloite 14.06.2023 Kauppila Elina Fysioterapiapalveluiden sujuvoittaminen kustannustehokkaasti

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote

Aloitteen tekijä

Otteen liitteet

Esitysteksti

Liite 1

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Valtuutettu Elina Kauppila ja 19 muuta valtuutettua esittävät aloitteessaan, että fysioterapian avo- ja suoravastaanotto toimisivat joustavasti yhteistyössä vähentäen toistensa kuormitusta purkamalla jonoja toiselta vastaanotolta erityisesti flunssa-aallon aikana.

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta toteaa, että fysioterapian suoravastaanotto ja avovastaanotto vastaavat erilaiseen palvelutarpeeseen ja toimivat osittain eri toimipisteissä, mutta vastaanottofysioterapia-

pia toimii kokonaisuutena niin, että kaikki peruuntuneet ajat pyritään täyttämään saman päivän aikana. Käyttämättä jää todellisuudessa vain yksittäisiä aikoja. Suoravastaanotto vaatii ammattilaiselta erikoistumis-koulutuksen, joten samat ammattilaiset eivät voi hoitaa molempia vastaanottoja. Toimipisteiden fyysisen etäisyyden ja ammattilaisten erilaisen koulutuksen vuoksi jonojen yhdistäminen on mahdotonta.

Fysioterapian suoravastaanotto

Fysioterapian suoravastaanotolle tullaan terveysaseman puhelinpalvelun kautta, jossa hoitaja tekee puhelun aikana arvion siitä, ohjataanko asiakas fysioterapeutille vai lääkärille. Fysioterapian suoravastaanotto siirtyi 1.9.2023 hoitotakuun piiriin, mikä tarkoittaa, että asiakkaalle on kyettävä osoittamaan aika 14 vuorokauden sisällä yhteydenotosta. Fysioterapiassa ensimmäisen vapaan ajan mediaania seurataan terveysasemilla viikoittain, ja loka-marraskuussa se oli keskimäärin neljä vuorokautta (vaihteluväli 1–7 vuorokautta). Terveysasemien hoitotakuun kiristyminen on lisännyt painetta fysioterapian suoravastaanottoon, sillä entistä enemmän tuki- ja liikuntaelinvaivoista kärsiviä asiakkaita ohjataan fysioterapeutille.

Kausivaihtelu on näkyvässä peruutusten määrässä ja niihin vaikuttavat niin ikään sekä henkilöstöstä että asiakkaista johtuvat peruutukset. Eniten peruutuksia on marras-joulukuussa. Koska suoravastaanotto toimii nopealla syklillä, asiakkaiden peruutuksia tulee vähemmän kuin avovastaanotolle. Mikäli suoravastaanotolle tulee peruutus, aika täyttyy useimmiten heti samasta jonosta. Vastaanottopäivän aamuna peruuntuneet käynnit saadaan lähes poikkeuksetta täytettyä heti. Jos asiakas peruuttaa vastaanoton hyvin lähellä annettua vastaanottoaikaa, eikä aikaa ehditä täyttää jonosta, hyödyntää fysioterapeutti tyhjän vastaanottoajan tarjoutumalla muiden ammattilaisten konsultoitavaksi. Terveysasemilla tämä tarkoittaa esimerkiksi hoitajien avuksi Call-centeriin menemistä tai muiden moniammatillista työtä vaativien pulmien ratkomista. Fysioterapeutti voi myös osallistua fysioterapian Omaolo-oirearvioiden käsittelyyn. Mikäli henkilöstössä on poissaoloja, hyödyntää fysioterapeutti tyhjäksi jääviä aikoja kollegan työjonon purkamiseen. Tällä järjestelyllä pyritään välttämään erityisesti ryhmien peruuttaminen. Ryhmän peruuttaminen kuormittaa paljon ajanvarausyksikköä, eikä perutulle ryhmäkerralle ole helppoa löytää korvaavaa ajankohtaa.

Suoravastaanotto vaatii fysioterapeutilta erillisen 15 opintopisteen koulutuksen, joten kaikki avovastaanottoa tekevät fysioterapeutit eivät voi ottaa vastaan asiakkaita suoravastaanottona terveysasemilla. Osa suoravastaanottoon koulutetuista fysioterapeuteista tekee samassa toimipisteessä tai alueen keskitetyssä avofysioterapiassa myös lääkärin lähetteellä tapahtuvaa avovastaanottoa. Tällöin he tekevät tiettyinä päivi-

nä suoravastaanottoa ja tiettyinä avovastaanottoa sekä käyttävät siihen kahta erillistä kalenteripohjaa. Teknisesti kalenteripohjien yhdistäminen ei ole mahdollista. Toisilla alueilla keskitetyn avofysioterapian yksikön lisäksi suoravastaanottoa tehdään jopa kuudella yksittäisellä terveystasemalla, jolloin jo fyysinen etäisyys toisi omat haasteensa asiakkaiden vastaanottojen siirtämiseen fysioterapeutilta toiselle äkillisissä tilanteissa.

Fysioterapian avovastaanotto

Fysioterapian avovastaanotto toimii fysioterapian keskitetyissä palvelupisteissä lääkärin läheteellä. Asiakas on siis edeltävästi käynyt lääkärin vastaanotolla ja lähetteen saamisen jälkeen asiakas voi varata ajan fysioterapiaan soittamalla fysioterapian keskitettyyn ajanvaraus- ja neuvontanumeroon. Avovastaanotolle tulee peruutuksia, joissa kausivaihtelu on nähtävissä. Marras- joulukuussa peruttuja aikoja voi olla lähes 30 prosenttia annetuista ajoista. Mukana on myös henkilöstön sairastumisesta johtuneet peruutukset. Henkilöstön poissaoloissa ei ole käytössä varahenkilöstöä eikä lyhyissä poissaoloissa käytetä sijaisia. Asiakkaan perumaa aikaa tarjotaan samana päivänä ajanvaraukseen soittavalle asiakkaalle ja suurin osa niistä saadaan näin täytettyä.

Fysioterapiassa pidettiin kirjaa käyttämättä jääneistä ensi- ja jatkokäyntien vastaanottoajoista 30.10.–24.11.2023. Tämän kolmen viikon aikana käyttämättä jääneitä aikoja oli yhteensä 42. Toteutuneita avovastaanottojen käyntejä oli 1863. Käyttämättä jää siis yksittäisiä aikoja (noin 2 prosenttia). Mikäli vastaanottoaikaa ei saada hyödynnettyä asiakastapaamiseen, fysioterapeutti hyödyntää ajan kirjaamiseen tai työyhteisön yleisiin vastuutehtäviin.

Terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointi

Fysioterapian suoravastaanotto toimii nopeasti akuuteissa tilanteissa, joissa asiakas voidaan ohjata tuki- ja liikuntaelinvaikeuksien vuoksi suoraan fysioterapeutille lääkärin sijaan. Suoravastaanotto parantaa hoitotakuun toteutumista terveysasemilla. Fysioterapian avovastaanoton tehokas ajanhallinta puolestaan vähentää käyttämättä jäävien aikojen määrää. Asiakkaan tulee saada tarvettaan vastaava palvelu oikea-aikaisesti, jotta palveluntarve ei kasva ja tilanne monimutkaistu tai eskaloitu.

Toimivalta

Hallintosäännön 30 luvun 11 §:n mukaan kaupunginhallituksen on osoitettava aloite vastattavaksi sille lautakunnalle tai johtokunnalle, jonka toimivaltaan tai jonka alaisen viranomaisen toimivaltaan aloitteessa esitetty toimenpide kuuluu. Kaupunginvaltuuston, kaupunginhallituksen ja

13.02.2024

Asia/6

suoraan kaupunginhallituksen alaisen viranomaisen toimivaltaan kuuluvia toimenpiteitä koskevat aloitteet jäävät kaupunginhallituksen vastattavaksi. Kaupunginhallituksen vastattavaksi jää myös aloite, jonka on allekirjoittanut vähintään 25 valtuutettua. Toimielimen on vastattava aloitteeseen kahdeksan kuukauden kuluessa sen jättämisestä aloitteen tekijälle.

Kaupunginhallitus on osoittanut tämän aloitteen sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunnan vastattavaksi.

Esittelijä

sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Elina Borchers, toiminnansuunnittelija, puhelin: 09 310 25347
elina.borchers(a)hel.fi
Katri Lagerblom, ylihoitaja, puhelin: 09 310 50223
katri.lagerblom(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuustoaloite 14.06.2023 Kauppila Elina Fysioterapiapalveluiden sujuvoittaminen kustannustehokkaasti

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote
Aloitteen tekijä

Otteen liitteet
Esitysteksti
Liite 1

Päätöshistoria

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta 30.01.2024 § 19

13.02.2024

Asia/7

§ 31

Valtuutettu Johanna Nuortevan ym. valtuustoaloite Helsingin ehkäisy- ja palveluiden keskittämisestä Vantaan mallin mukaisesti

HEL 2023-012903 T 00 00 03

Päätös

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta jätti asian yksimielisesti pöydälle jäsen Johanna Nuortevan ehdotuksesta.

Esittelijä

sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Timo Lukkarinen, terveysasemien johtajalääkäri, puhelin: 09 310 42611
timo.lukkarinen(a)hel.fi

Leena Turpeinen, terveys- ja päihdepalvelujen johtaja, puhelin: 09 310 52481
leena.turpeinen(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuustoaloite 11.10.2023 Nuorteva Johanna Helsingin ehkäisy- ja palveluiden keskittäminen Vantaan mallin mukaisesti

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta katsoo aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijän perustelut

Valtuutettu Johanna Nuorteva ja 13 muuta valtuutettua ehdottavat aloitteessaan, että Helsingissä selvitetään ehkäisy- ja palveluiden kokoamista keskitettyyn ehkäisyneuvontaan. Aloitteessa todetaan, että ehkäisy- ja palveluiden kokoaminen terveysasemilta keskitettyihin ehkäisyneuvoloihin voisi tarjota mahdollisuuksia kustannussäästöihin, mutta voisi myös selkeyttää palveluja asiakkaille ja helpottaa terveysasemien työkuormaa.

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta toteaa, että Helsingin sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan ehkäisyneuvontaa on jo keskitetty ehkäisyneuvontaan Kalasatamassa ja Vuosaassa. Helsinki pitää ehkäisyneuvontaa nykyistä toimintamalliaan saavutettavissa olevana eikä keskittämiseen Vantaan mallin mukaisesti ole tarvetta. Tärkeää on, että lisääntyneiden seksitautitartuntamäärien takia ehkäisyneuvontaa on saatavilla keskitetyn ehkäisyneuvonnan lisäksi laajasti myös terveysseminnalla, koulu- ja opiskeluterveydenhuollosta ja neuvoloista keskittämisen sijaan.

Terveystieteiden lain (1326/2010; 581/2022) 13 §:n mukaan hyvinvointialueen on järjestettävä alueensa asukkaille ehkäisyneuvontaa ja muita seksuaali- ja lisääntymisterveyttä edistäviä palveluja. Hyvinvointialueilla ja Helsingissä on erilaisia toimintamalleja ehkäisyneuvontaa tarjoavissa, koska ehkäisyneuvontaa tarjoamisesta päättäminen kuuluu hyvinvointialueiden ja Helsingin itsehallinnon vastuulle.

Tilastotietoa raskaudenkeskeytyksistä

Suomessa tehtiin vuonna 2022 noin 7 900 raskaudenkeskeytystä, eli 6,9 keskeytystä tuhatta 15–49-vuotiasta naista kohden. Vuonna 2022 tehtiin 3,5 prosenttia enemmän keskeytyksiä kuin vuonna 2021. Huolimatta vuoden 2022 määrän kasvusta on keskeytysten määrä Suomessa vähentynyt viimeisen vuosikymmenen aikana selkeästi.

Helsingiläisten 15–49-vuotiaiden raskaudenkeskeytykset ovat vähentyneet 14,7 prosenttia viidessä vuodessa. Vuonna 2022 helsinkiläisille 15–49-vuotiaille tehtiin 1312 raskaudenkeskeytystä, joka on 7,7 keskeytystä tuhatta 15–49-vuotiasta helsinkiläistä naista kohden. Vuonna 2017 tehtiin 1538 keskeytystä, eli 9,3 keskeytystä tuhatta 15–49-vuotiasta helsinkiläistä naista kohden. Tarkasteltaessa raskaudenkeskeytyksiä pääkaupunkiseudulla todetaan, että vuonna 2022 vähiten 15–49-vuotiaille raskaudenkeskeytyksiä tehtiin Espoossa (6,9 keskeytystä tuhatta 15–49-vuotiasta naista kohden), Helsingissä (7,7 keskeytystä tuhatta 15–49-vuotiasta naista kohden) ja eniten Vantaalla (8,5 keskeytystä tuhatta 15–49-vuotiasta naista kohden).

Tilastotietoa seksitautitartunnoista

THL:n ylläpitämän ja kokoaman tartuntatautirekisteri tilastotietokannan mukaan vuonna 2022 Suomessa todettiin 16 862 klamydiatartuntaa (303,9 tartuntaa 100 000 henkilöä kohden), mikä on samaa luokkaa kuin edeltävänä vuonna. Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirissä (HUS) raportoitiin eniten tapauksia, 37 prosenttia. Korkein ilmaantuvuus oli Lapin sairaanhoitopiirissä (401,2 tartuntaa 100 000 henkilöä kohden). Todettujen tapausten määrään vaikuttaa sekä taudin ilmaantuvuus että testausaktiivisuus.

Vuonna 2022 Suomessa todettiin 274 uutta hiv-tartuntaa (4,94 tartuntaa 100 000 henkilöä kohden), mikä on yli sata tapausta enemmän kuin edeltävänä vuonna. HUSissa raportointiin yli puolet tapauksista, 55 prosenttia. Korkein ilmaantuvuus oli Länsi-Pohjan sairaanhoitopiirissä (11,90 tartuntaa 100 000 henkilöä kohden). Ilmaantuvuus kasvoi kaikissa sairaanhoitopiireissä lukuun ottamatta Ahvenanmaan, Kanta-Hämeen ja Lapin sairaanhoitopiirejä. Suomalaisilla todetut tartunnat (46 tartuntaa) pysyivät matalalla tasolla. Tartuntojen suurta määrää selittää ulkomaalaisilla todettujen tapauksien määrän (228 tartuntaa) ja osuuden 83 prosentin kasvu. Tartuntojen varhaisella toteamisella voidaan estää sairauden eteneminen ja tartuntojen leviäminen.

Suomessa todettiin vuonna 2022 tippuritartuntoja 966, (17,4 tartuntaa 100 000 henkilöä kohden), mikä on 90 prosenttia enemmän kuin edeltävänä vuonna. Tapauksista 70 prosenttia raportointiin HUSissa, jossa oli myös suurin ilmaantuvuus (39,3 tartuntaa 100 000 henkilöä kohden).

Kuppatartuntoja todettiin 389 (7,0 tartuntaa 100 000 henkilöä kohden). Määrä oli yli kaksi kertaa niin suuri kuin edeltävänä vuonna. Tapauksista noin puolet raportointiin HUSissa. Korkein ilmaantuvuus oli Etelä-Savon sairaanhoitopiirissä (14,5 tartuntaa 100 000 henkilöä kohden). Tapausmäärät lisääntyivät edellisvuoteen verrattuna kaikissa sairaanhoitopiireissä Länsi-Pohjan ja Päijät-Hämeen sairaanhoitopiiriä lukuun ottamatta.

Helsingin sosiaali-, terveys- ja pelastustoimiala toteaa, että seksitauteja tutkitaan ja hoidetaan Helsingin terveysasemilla sekä HUSin iho- ja allergiasairaalan sukupuolitautien poliklinikalla. Seksitartuntaepäilyssä asiakkaita ohjataan ensisijaisesti käyttämään seksitautiepäilyn oirearviota Omaolossa, josta saa tarvittaessa laboratoriolähetteen seksitautitesteihin ja ohjeita sekä yhteyden ammattilaiseen. Maksuttomia konsultteja on mahdollisuus saada terveysasemilta, kouluterveydenhoitajilta, opiskeluterveydenhoitajilta, neuvoloista ja keskitetyn ehkäisyneuvonnan vastaanotoilta.

Helsingin ehkäisyneuvonnan palveluihin pääsee ottamalla yhteyttä omalle terveysasemalle tai keskitettyyn ehkäisyneuvontaan puhelimitse tai Maisan kautta (terveysasemat). Myös Sotebotti Hester vastaa vuorokauden ympäri kysymyksiin Helsingin sosiaali- ja terveyspalveluista ja ohjaa arkisin tarvittaessa terveysaseman ammattilaiselle chatiin. Raskaudenkeskeytykset Helsinki ohjaa sovitusti HUSin naistentautienpoliklinikalle.

Terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointi

Asianmukainen ehkäisyn käyttö vähentää ei-toivottujen raskauksien ja seksitautien määrää ja on näin myös kustannustehokasta. Seksitau-
deilta suojautumiseen kondomi on tehokkain olemassa oleva vaihtoeh-
to. Seksuaali- ja lisääntymisterveys on tärkeä osa ihmisen yleistä hy-
vinvointia ja terveyttä. Ehkäisypalveluihin sisältyy seksuaaliterveyden
edistäminen; seksuaalineuvonta, seksitautien ehkäisy ja niiden helppo
testaaminen, seksuaalioikeuksien painottaminen sekä seksuaalisesta
häirinnästä keskustelu ja tukipalveluihin ohjaaminen.

Toimivalta

Hallintosäännön 30 luvun 11 §:n mukaan kaupunginhallituksen on osoi-
tettava aloite vastattavaksi sille lautakunnalle tai johtokunnalle, jonka
toimivaltaan tai jonka alaisen viranomaisen toimivaltaan aloitteessa esi-
tetty toimenpide kuuluu. Kaupunginvaltuuston, kaupunginhallituksen ja
suoraan kaupunginhallituksen alaisen viranomaisen toimivaltaan kuu-
luvia toimenpiteitä koskevat aloitteet jäävät kaupunginhallituksen vas-
tattavaksi. Kaupunginhallituksen vastattavaksi jää myös aloite, jonka on
allekirjoittanut vähintään 25 valtuutettua. Toimielimen on vastattava
aloitteeseen kahdeksan kuukauden kuluessa sen jättämisestä aloitteen
tekijälle.

Kaupunginhallitus on osoittanut tämän aloitteen sosiaali-, terveys- ja
pelastuslautakunnan vastattavaksi.

Esittelijä

sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Timo Lukkarinen, terveysasemien johtajalääkäri, puhelin: 09 310 42611
timo.lukkarinen(a)hel.fi

Leena Turpeinen, terveys- ja päihdepalvelujen johtaja, puhelin: 09 310 52481
leena.turpeinen(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuustoaloite 11.10.2023 Nuorteva Johanna Helsingin ehkäisypalve-
luiden keskittäminen Vantaan mallin mukaisesti

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote
Valtuustoaloitteen tekijä

Otteen liitteet
Esitysteksti
Liite 1

13.02.2024

Asia/8

§ 32

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle valtuutettu Ajak Majokin toivomusponnosta koskien myönteisen erityiskohtelun hyödyntämistä Kestävän kasvun hankkeen moniammatillisen henkilöstön rekrytoinnissa

HEL 2023-010509 T 00 00 03

Lausunto

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon valtuutettu Ajak Majokin toivomusponnosta koskien myönteisen erityiskohtelun hyödyntämistä Kestävän kasvun hankkeen moniammatillisen henkilöstön rekrytoinnissa:

"Toivomusponnessa esitetään, että sosiaali-, terveys- ja pelastustoimi hyödyntäisi myönteistä erityiskohtelua Kestävän kasvun hankkeen moniammatillisen henkilöstön rekrytoinnissa Nuoren läheltä -mallin vertaistuen hengen mukaisesti.

Kestävän kasvun ohjelmasta rahoitettava projekti "Maahanmuuttajataustaisten nuorten monialainen toimintamalli" käynnistyi tammikuussa 2023 ja jatkuu kesäkuuhun 2025 saakka. Projektin tavoitteena on kehittää uutta monialaista toimintamallia päihteillä ja/tai mielenterveydellä oireileville maahanmuuttajataustaisille nuorille ja heidän perheilleen. Projektin päämääränä on varmistaa, että nuoret ja heidän perheensä tulevat kohdatuksi ja autetuksi tehokkaammin, mikä puolestaan auttaa ehkäisemään kodin ulkopuolisia sijoituksia tässä kohderyhmässä.

Projektiin on rekrytoitu henkilökuntaa eri tehtäviin. Johtava sosiaaliohjaaja/tiiminvetäjä valittiin huhtikuussa 2023, ja lokakuussa 2023 lisättiin 6 lastensuojelun ohjaajaa, 3 aikuissosiaalityön sosiaaliohjaajaa sekä 2 sairaanhoitajaa.

Projektin rekrytointiprosessissa käytettiin positiivista erityiskohtelua ja monimuotoisuuslauseketta kaikissa rekrytointi-ilmoituksissa. Lisäksi ilmoituksissa mainittiin eduksi monipuolinen kieliosaaminen, kuten arabian, somalin, darin, farsin tai venäjän kielen taito.

Rekrytointi-ilmoitusten suunnittelussa otettiin erityisesti huomioon, että ne tavoittaisivat mahdollisimman laajasti eritaustaisia hakijoita, mukaan lukien ne, jotka eivät yleensä hae kaupungin tehtäviin. Tämä suunnittelu tehtiin yhteistyössä henkilöstöpalvelujen kanssa, ja siinä pohdittiin erilaisia kanavia, joilla potentiaalisia hakijoita voitaisiin tavoittaa. Kampanja toteutettiin Duunitori-verkkosivustolla, ja ilmoituksia jaettiin aktiivisesti sosiaalisen median alustoilla sekä englanninkielisten sosiaali- ja

13.02.2024

Asia/8

terveysalan oppilaitosten alumnilistoilla. Lisäksi yhteistyötä tehtiin maahanmuuttajajärjestöjen verkostojen kanssa.

Rekrytointiprosessi onnistui erinomaisesti ja vastasi odotuksiin monipuolisesta työryhmästä. Projektiin muodostettu monialainen tiimi on nyt erittäin monimuotoinen ja monikielinen, mikä vahvistaa projektin kykyä tarjota tehokasta apua maahanmuuttajataustaisille nuorille ja heidän perheilleen.

Terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointi

Maahanmuuttajataustaisten nuorten monialainen toimintamalli pyrkii parantamaan maahanmuuttajataustaisten nuorten ja heidän perheidensä terveyttä ja hyvinvointia ja tätä kautta ehkäisemään kodin ulkopuolisia sijoituksia tässä kohderyhmässä. Tässä tehtävässä onnistuakseen on keskeistä, että perheitä kohdataan antirasistisella työotteella monimuotoisen ja monikielisen työyhteisön toimesta. Tällaisen työyhteisön rakentamisessa yksi keskeisimmistä välineistä on positiivinen erityiskohtelu.”

Käsittely

Asiassa tehtiin seuraava vastaehdotus:

Vastaehdotus 1:

Jäsen Laura Korpinen: Esitän, että lausunnon terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointi-otsikon alaisen kappaleen sana "antirasistisella" korvataan sanalla "ammattimaisella". "Antirasistinen"-sana on vasemmistön käyttämä poliittinen termi, jolla pyritään jakamaan ihmisiä hyviin ja huonoihin, eikä sitä pitäisi käyttää asiatekstissä.

Kannattaja: jäsen Mikko Paunio

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunnan lausunto syntyi seuraavan äänestyksen tuloksena:

1 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

EI-ehdotus: Vastaehdotus 1 (jäsen Laura Korpinen)

Jaa-äännet: 11

Samuel Adouchief, Pentti Arajärvi, Maaret Castrén, Kati Juva, Björn Månsson, Matti Niiranen, Johanna Nuorteva, Nea Nättinen, Daniel Sazonov, Oula Silvennoinen, Sinikka Vepsä

Ei-äännet: 2

Laura Korpinen, Mikko Paunio

13.02.2024

Asia/8

Tyhjä: 0

Poissa: 0

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta hyväksyi esittelijän ehdotuksen äänin 11 - 2.

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta antoi asiasta esittelijän ehdotuksen mukaisen lausunnon.

Esittelijä

sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Minna Larvio, projektipäällikkö, puhelin: 09 310 34804
minna.larvio(a)hel.fi
Anita Lindfors, lastensuojelupalvelujen päällikkö, puhelin: 09 310 43059
anita.lindfors(a)hel.fi

Liitteet

1 Majok Ajak, toivomusponsi, Kvsto 16.8.2023

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Lausuntoehdotus

Lausunto on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Kaupunginkanslia on pyytänyt sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunnan lausuntoa kaupunginhallitukselle Ajak Majokin toivomusponnosta koskien myönteisen erityiskohtelun hyödyntämistä Kestävän kasvun hankkeen moniammatillisen henkilöstön rekrytoinnissa.

Lausuntoa on pyydetty 1.3.2024 mennessä.

Esittelijä

sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Minna Larvio, projektipäällikkö, puhelin: 09 310 34804
minna.larvio(a)hel.fi
Anita Lindfors, lastensuojelupalvelujen päällikkö, puhelin: 09 310 43059
anita.lindfors(a)hel.fi

13.02.2024

Asia/8

Liitteet

1 Majok Ajak, toivomusponsi, Kvsto 16.8.2023

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

13.02.2024

Asia/9

§ 33

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle valtuutettu Ted Apterin ym. valtuustoaloitteesta koskien Immigrant Councilin perustamista Helsinkiin

HEL 2023-012907 T 00 00 03

Lausunto

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta jätti asian yksimielisesti pöydälle puheenjohtaja Daniel Sazonovin ehdotuksesta.

Esittelijä

sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Sari Karisto, aikuissosiaalityön päällikkö, puhelin: 09 310 37579
sari.karisto(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuustoaloite Helsinki Immigrant Council perustaminen

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Lausuntoehdotus

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta antaa kaupunginhallitukselle valtuutettu Ted Apterin ja 28 muun valtuutetun Immigrant Councilin (maahanmuuttajaneuvosto) perustamisen mahdollistamisesta koskeva valtuustoaloitteesta seuraavan lausunnon:

”Aloitteessa esitetään, että Helsinkiin perustetaan Helsinki Immigrant Council, joka toimisi soveltuvin osin kuin Tampereen Immigrant Council. Mallintaen Tampereen toimintaa Helsingin Immigrant Councilin tehtäviä voisivat olla maahanmuutto- ja integraatiopalveluiden kehittäminen, eri kulttuurien välisen dialogin edistäminen sekä osallistuminen sellaiseen työhön, jolla ehkäistään syrjintää ja rasismia. Tampereen Immigrant Council ei ole päätöksentekoeelin vaan taho, joka tarjoaa ehdotuksia kyseiselle toimijalle annettuihin tehtäviin.

Tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden edistäminen Helsingissä

13.02.2024

Asia/9

Kaupunginhallitus asettaa toimikaudekseen toimikuntia erilaisten toimialojen rajat ylittävien teemojen seurantaan. Niiden tehtävänä on huolehtia annetun asiakokonaisuuden valmistelusta, seurannasta, edistamisestä ja yhteistyöstä. Toisin kuin lautakunnilla, jaostoilla tai johtokunnilla, näillä toimielimillä ei ole suoranaista päätösvaltaa. Eri tehtäväkokonaisuuksiin keskittyviä kaupungin toimi- ja neuvottelukuntia toimii tällä hetkellä yksitoista.

Toimikunnista kaupunginhallituksen asettama tasa-arvo- ja yhdenvertaisuustoimikunta edistää, seuraa ja arvioi yhdenvertaisuuden ja sukupuolten tasa-arvon toteutumista palveluissa ja toiminnassa. Tasa-arvo ja yhdenvertaisuustoimikunnan nykyiset tehtävät sivuavat myös perustettavaksi ehdotetun toimielimen tehtäviä.

Helsingissä on käytössä tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmat 2022–2025: palvelujen tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma sekä henkilöstön tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma. Suunnitelmiin on koottu toimenpiteitä yhdenvertaisuuden ja sukupuolten tasa-arvon edistämiseksi. Palvelujen tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmaan on koottu lähes 100 toimenpidettä, joiden tavoitteena on edistää palveluiden toiminnan yhdenvertaisuutta ja tasa-arvoa.

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunnan näkemyksen mukaan ehdotuksen tavoitteet ovat kannatettavia, ja myös sosiaali-, terveys- ja pelastustoimiala haluaa osaltaan kehittää palveluja yhteistyössä Helsingin vieraskielisen väestön kanssa huomioiden vieraskielisen väestön erityispiirteet. Helsingin vieraskielisen väestön määrä ja osuus väestöstä kasvavat ja vieraskielisen väestön osallistumisen mahdollistaminen eri tavoin on kannatettavaa.

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta toteaa kuitenkin, että tavoitteita on mahdollista edistää osana tasa-arvo- ja yhdenvertaisuustoimikunnan työtä ja palvelujen tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelman toimenpiteitä.

Terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointi

Päätöksentekoon osallistumisella ja kuulluksi tulemisella on myönteisiä terveys- ja hyvinvointivaikutuksia. Myönteisiä vaikutuksia voidaan saavuttaa myös yhteistyössä kehitettyjen osuvampien palvelujen avulla."

Esittelijän perustelut

Kaupunginkanslia on pyytänyt sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunnan lausuntoa kaupunginhallitukselle valtuutettu Ted Apterin ja 28 muun valtuutetun valtuustoaloitteesta koskien Immigrant Councilin perustamisen mahdollistamisesta.

13.02.2024

Asia/9

Lausuntoa on pyydetty 8.3.2024 mennessä. Lausuntoa on pyydetty muilta toimialalautakunnilta.

Esittelijä

sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Sari Karisto, aikuissosiaalityön päällikkö, puhelin: 09 310 37579
sari.karisto(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuustoaloite Helsinki Immigrant Council perustaminen

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Kasvatus- ja koulutuslautakunta 06.02.2024 § 22

Kaupunkiympäristölautakunta 23.01.2024 § 30

13.02.2024

Asia/10

§ 34

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle valtuutettu Jenni Hjeltin toivomusponnosta koskien kaupungin ja järjestöjen välisen yhteistyön tiivistämistä maahanmuuttajataustaisten perheiden parissa

HEL 2023-010508 T 00 00 03

Lausunto

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta jätti asian yksimielisesti pöydälle puheenjohtaja Daniel Sazonovin ehdotuksesta.

Esittelijä

sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Viivi Väänänen, toiminnansuunnittelija, puhelin: 09 310 42303
viivi.vaananen(a)hel.fi
Leena Luhtasela, nuorten palvelujen ja aikuissosiaalityön johtaja, puhelin: 09 310 64489
leena.luhtasela(a)hel.fi
Saila Nummikoski, lastensuojelun johtaja, puhelin: 09 310 43439
saila.nummikoski(a)hel.fi
Terhi Pippuri, perhepalvelujen johtaja, puhelin: 09 310 46012
terhi.pippuri(a)hel.fi
Marianne Neijonen, järjestökoordinaattori, puhelin: 09 310 29263
marianne.neijonen(a)hel.fi

Liitteet

1 Hjelt Jenni, toivomusponsi, Kvsto 16.8.2023

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Lausuntoehdotus

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta antaa kaupunginhallitukselle valtuutettu Jenni Hjeltin kaupungin ja järjestöjen välisen yhteistyön tiivistämistä koskevasta toivomusponnosta seuraavan lausunnon:

”Toivomusponnossa edellytetään selvitettävän kaupungin ja järjestöjen välisen yhteistyön tiivistämistä maahanmuuttajataustaisten perheiden parissa.

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta toteaa, että sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialalla sekä toimialojen kesken tehdään jo nyt paljon yhteistyötä useiden järjestöjen kanssa maahanmuuttajataustaisten perheiden hyväksi.

Helsingin hyvinvointisuunnitelman 2022–2025 mukaan hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen on kaupungin eri toimialojen yhteistyössä toteuttamaa yksilöihin, perheisiin, yhteisöihin, väestöön ja näiden elinympäristöihin kohdistuvaa toimintaa. Tärkeitä kumppaneita ovat kolmannen sektorin toimijat sekä kaupunkilaiset. Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain (612/2021) 6 §:n mukaan ensisijainen vastuu hyvinvoinnin ja terveyden edistämisestä on kunnalla. Kunnan on myös edistettävä hyvinvoinnin ja terveydenedistämistyötä tekevien järjestöjen toimintaedellytyksiä ja vaikutusmahdollisuuksia.

Hyte-työn (hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen) tavoitteena on ehkäistä hyvinvointi- ja terveyseroja, syrjäytymistä sekä yksinäisyyttä. Tätä työtä toteutetaan yhteistyössä kaupungin eri toimialojen ja kumppaneiden kanssa. Lapsiystävällinen kunta -malli on osa hyte-työtä. Mallin tavoitteena on lisätä lasten ja nuorten osallisuutta arjessa. Lapsiystävällinen kunta -työssä ovat mukana kaikki kaupungin toimialat ja kaupunginkanslia. Bloomberg-Harvard City Collaboration -ohjelman tavoitteena on parantaa lasten ja nuorten turvallisuuden kokemusta. Yhtenä toimenpiteenä on monikielisen viestinnän ja vuorovaikutuksen lisääminen moninaisten huoltajien kanssa. Tavoitteena on löytää ennaltaehkäisevän työn malleja ja ratkaisuja yhteistyössä eri toimijoiden kanssa. Alueen järjestöt ja yhdistykset ovat mukana yhteistyössä.

Kestävän kasvun hanke ja järjestöyhteistyö

Kestävän kasvun hankkeen puitteissa Helsingissä kehitetään ja otetaan käyttöön hyte-palvelukonsepti. Mallilla pyritään lisäämään kunta-laisten hyvinvointia ja terveyttä sekä tukemaan niitä edistävien palvelujen löytämistä silloin, kun palvelutarpeet koskevat ensisijaisesti muuta kuin sosiaali- tai terveydenhuollon palvelujen tarvetta, kuten kulttuuri- tai liikuntapalveluja tai osallisuutta edistäviä järjestötoimintoja. Kehittämistyö aloitetaan haavoittuvassa asemassa olevista väestöryhmistä, kuten ulkomaalaistaustaisista henkilöistä, jotka tarvitsevat erityistä tukea. Matalan kynnyksen hyte-palvelujen saatavuutta parannetaan muun muassa kehittämällä hyte-palvelutarjotin, joka on verkkosivu, jolle kootaan kunnan ja kolmannen sektorin hyte-palveluja ja -toimintaa.

Osana Kestävän kasvun hanketta luodaan myös maahan muuttaneiden palvelujen toimintamalli, jossa kehitetään toimintamallien rajat ylittävää yhteistyötä maahan muuttaneiden palvelukokonaisuuden osalta ja luodaan rakenteita moniammatilliseen työskentelyyn ja konsultaatio-

käytänteisiin. Tavoitteina on jäsentää ja kuvata maahan muuttaneiden palvelujen kokonaisuus lakimuutokset huomioiden, määrittellä monialaisen työskentelyn rakenteet, käynnistää niiden mukainen toiminta ja laajentaa käytössä olevia menetelmiä. Palvelujen toimintamallien kehittämiseen sisältyy lähtökohtaisesti aina yhteistyö järjestöjen kanssa.

Järjestöyhteistyö perhe- ja sosiaalipalveluissa

Helsingin sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialalla tehdään järjestöjen kanssa yhteistä kehittämistyötä, ohjataan asiakkaita järjestötoiminnan pariin, tiedotetaan järjestöjen toiminnasta, osallistutaan erilaisten maahanmuuttajataustaisia henkilöitä tukevien hankkeiden ohjausryhmiin sekä tuetaan järjestöjä järjestöavustuksin. Lisäksi perhekeskusten tiloissa toteutetaan erilaisten maahanmuuttajajärjestöjen toimintaa.

Itä-Helsingissä on toiminut useiden vuosien ajan monikulttuurinen verkosto, joka keskittyy lasten, nuorten ja perheiden hyvinvointiin. Verkostoon kuuluu muun muassa perhe- ja sosiaalipalvelujen sekä perhekeskusten toimijoita sekä useita järjestötoimijoita. Monikulttuurisuus on verkoston toiminnan painopisteenä. Helsingissä toimii myös lukuisia säännöllisesti kokoontuvia pienalueverkostoja, jotka vahvistavat yhteistyörakenteita alueellisten toimijoiden välillä, mukaan lukien maahanmuuttajien parissa toimivat järjestöt.

Nuorten palvelujen ja aikuissosiaalityön maahan muuttaneiden erityispalveluissa koordinoidaan asiakkaan tarpeen mukaisia palveluja ja tuotetaan tarvittavia toimenpiteitä yhteistyössä muun muassa muiden viranomaisten ja kolmannen sektorin toimijoiden kanssa. Kaiken toiminnan periaatteena on asiakkaan omatoimisuuden tukeminen ja yhteiskunnallisen osallisuuden vahvistaminen. Myös maahan muuttaneiden erityisryhmien sosiaalityön moniammatillisessa tiimissä tehdään yhteistyötä pääkaupunkiseudulla paperittomien kanssa toimivien kolmannen sektorin toimijoiden kanssa ja Länsi-Uudenmaan sekä Vantaan ja Keravan hyvinvointialueiden paperittomien palvelujen kanssa.

Perhesosiaalityön ja lapsiperheiden palvelutarpeen arvioinnin ja tuen yksikössä tehdään yhteistyötä Aseman Lasten ja Suomen pakolaisavun Sawian-hankkeen kanssa. Hanke on vierailut esihenkilökokouksessa ja alueellisissa toimipisteissä. Asiakkaina olevia lapsia ja perheitä on ohjattu hankkeen piiriin. Osana lapsiperheiden palvelutarpeen arvioinnin tiimejä toimivat myös etsivän työn sosiaaliohjaajat, jotka työskentelevät tiiviissä yhteistyössä järjestöjen kanssa maahanmuuttajataustaisten lasten ja perheiden parissa.

Vammaisten sosiaalityö tekee yhteistyötä vammaisten maahanmuuttajien tukikeskus Hilman kanssa, joka tarjoaa asiakkailleen neuvontaa, ryhmätoimintaa ja ohjaa muiden vammaisjärjestöjen pariin.

Maahanmuuttajataustaisten nuorten monialainen toimintamalli

Vuoden 2023 loppupuolella aloitettu maahanmuuttajataustaisten nuorten monialainen toimintamalli jatkuu kesäkuuhun 2025 saakka. Malli tarjoaa tukea maahanmuuttajataustaisille, jo lastensuojelun asiakkaana oleville ja vakavassa syrjäytymisriskissä oleville nuorille ja heidän perheilleen. Toimintamallia kehitetään ja toteutetaan yhteistyössä lastensuojelun, Nuorten päihdepalvelu Pysäkin sekä nuorten palvelujen ja aikuissosiaalityön kanssa. Pilottivaiheen hanke on osa Kestävän kasvun ohjelmaa, jonka yhtenä tavoitteena on sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen saatavuuden vahvistaminen ja kustannusvaikuttavuuden lisääminen. Rahoitus saadaan EU:n kertaluonteisesta elpymisvälineestä (Next Generation EU).

Toimintamalli korostaa asiakkaan osallisuutta ja heidän verkostojensa ottamista mukaan työskentelyyn. Myös kolmannen sektorin toimijat otetaan mukaan kumppaneiksi huomioiden asiakkaiden yksilökohtaiset suunnitelmat ja tarpeet. Toimintamallin monialainen tiimi on arvioinut tärkeiksi järjestöyhteistyökumppaneiksi esimerkiksi Suomen somalia-laisten liitto ry:n, Irakin naisten yhdistys ry:n, Suomi-Syyria ystävyysseuran, Familia ry:n, Africa Care ry:n, SDO:n Toimintakeskus Sovinon, Monika-naiset liiton, Vamos Mieli-toiminnan, Yeesi ry:n Muudi-hankkeen, Loisto settlementin Tyttöjen ja Poikien talot, Aseman lapset ry:n toiminnot, Samha ry:n ja Mieli ry:n maahanmuuttajayhteisöihin suunnatun Re-Map-projektin. Projektin edetessä maahanmuuttajajärjestöjä tullaan kutsumaan lastensuojelun palveluihin liittyvän stigman ja epäluottamuksen vähentämiseen liittyvään yhteiseen keskusteluun.

Monialainen toimintamalli on lisäksi jäsenenä verkostoissa, kuten EHYT ry:n ylläpitämässä Hadiya-verkostossa ja THL:n koordinoimassa PALOMA-verkostossa. Nämä verkostot tukevat maahanmuuttajien mielenterveys- ja päihdeongelmien parissa työskenteleviä toimijoita ja mahdollistavat tiedonjaon sekä yhteistyön lisäämisen avun tarjoajien kesken.

Johtopäätökset

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta toteaa, että palvelujen toimintamallien kehittämiseen sisältyy lähtökohtaisesti aina yhteistyö järjestöjen kanssa. Maahanmuuttajajärjestöjen ja -yhteisöjen kanssa tehdään sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialalla säännöllistä yhteistyötä, mutta sitä voidaan vielä lisätä ja tiivistää. Maahanmuuttajataustaisten nuorten monialaisessa toimintamallissa yhteistyö kolmannen sektorin kanssa on keskeinen osa työskentelyä ja siihen panostetaan enenevässä määrin projektin edetessä.

Terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointi

Helsingin kaupungin ja järjestöjen välinen yhteistyö maahanmuuttajataustaisten perheiden hyväksi parantaa palvelujen saatavuutta ja tarjoaa kulttuurisensitiivistä tukea, mikä voi edistää oikea-aikaisen ja oikein kohdennetun avun ja tuen saamista lapsille ja perheille. Yhteistyö kaupungin ja järjestöjen kanssa luo mahdollisuuksia tiedonjakoon ja resurssien yhdistämiseen, mikä tehostaa palvelujen tarjoamista maahanmuuttajataustaisille perheille.

Järjestöyhteistyö, monialaiset toimintamallit, verkostoituminen ja matalan kynnyksen palvelujen kehittäminen parantavat palvelujen saatavuutta ja saavutettavuutta sekä lisäävät lasten ja perheiden mahdollisuuksia osallisuuteen ja tuen saantiin. Muun muassa hyte-työn ja kestävän kasvun hankkeen toimenpiteiden kautta pyritään ehkäisemään hyvinvointi- ja terveyseroja, mikä tukee tasa-arvon edistämistä. Yhteistyö eri toimijoiden välillä ja monikielisen viestinnän lisääminen voivat lisätä tietoa saatavilla olevista palveluista ja sitä kautta lisätä lasten ja nuorten turvallisuuden kokemusta. Maahanmuuttajataustaisten nuorten toimintamalli erityisesti lastensuojelun asiakkaille suunnattuna tukee syrjäytymisriskissä olevia nuoria muun muassa parantamalla palvelujen saatavuutta. Toimintamallien kehittäminen yhteistyössä maahanmuuttajajärjestöjen kanssa auttaa varmistamaan, että lasten ja perheiden kulttuuritaustat otetaan huomioon palveluja suunniteltaessa.”

Esittelijän perustelut

Kaupunginkanslia on pyytänyt sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunnan lausuntoa kaupunginhallitukselle valtuutettu Jenni Hjeltin toivomusponnosta koskien kaupungin ja järjestöjen välisen yhteistyön tiivistämistä maahanmuuttajataustaisten perheiden parissa.

Lausuntoa on pyydetty 1.3.2024 mennessä. Toivomusponteen on pyydetty myös kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnan lausunto.

Esittelijä

sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Viivi Väänänen, toiminnansuunnittelija, puhelin: 09 310 42303
viivi.vaananen(a)hel.fi

Leena Luhtasela, nuorten palvelujen ja aikuissosiaalityön johtaja, puhelin: 09 310 64489

leena.luhtasela(a)hel.fi

Saila Nummikoski, lastensuojelun johtaja, puhelin: 09 310 43439
saila.nummikoski(a)hel.fi

Terhi Pippuri, perhepalvelujen johtaja, puhelin: 09 310 46012
terhi.pippuri(a)hel.fi

Marianne Neijonen, järjestökoordinaattori, puhelin: 09 310 29263
marianne.neijonen(a)hel.fi

13.02.2024

Asia/10

Liitteet

1 Hjelt Jenni, toivomusponsi, Kvsto 16.8.2023

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

§ 35

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle valtuutettu Alviina Alametsän toivomusponnosta koskien mielenterveyspalveluiden yleisen saatavuuden parantamista ja pienituloisten taloudellista tukea psykoterapian omavastuuseen

HEL 2023-010512 T 00 00 03

Lausunto

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta jätti asian yksimielisesti pöydälle jäsen Kati Juvan ehdotuksesta.

Esittelijä

sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Mika Porvari, toiminnansuunnittelija, puhelin: 09 310 22410
mika.porvari(a)hel.fi
Mia Tuokko, psykiatrian johtajapsykiatri, puhelin: 09 310 20907
mia.tuokko(a)hel.fi
Leena Luhtasela, nuorten palvelujen ja aikuissosiaalityön johtaja, puhelin: 09 310 64489
leena.luhtasela(a)hel.fi

Liitteet

1 Alametsä Alviina, toivomusponsi, Kvsto 16.8.2023

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Lausuntoehdotus

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta antaa kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon valtuutettu Alviina Alametsän toivomusponnosta koskien mielenterveyden palveluiden yleisen saatavuuden parantamista ja pienituloisten taloudellisen tuen mahdollisuuksia psykoterapiahoidon omavastuun maksamisessa:

"Lausunnosta yleisesti

Toivomusponnossa edellytetään selvittävään mahdollisuuksia mielenterveyden palveluiden yleisen saatavuuden parantamiseksi ja vakavan

henkilöstövajeen korjaamiseksi. Lisäksi edellytetään selvitettävän pienituloisten taloudellisen tukemisen mahdollisuutta psykoterapiahoidon omavastuun maksamisessa joko täydentävällä tai ehkäisevällä toimeentulotuella.

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta tunnistaa henkilöstövajeeseen liittyvät haasteet ja niitä pyritään ratkomaan yhdessä yhteistyöverkoston kanssa. Lisäksi sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta toteaa, että Helsingissä on jo nykyisellään tarjolla monipuolisesti erilaisia mielen-terveyspalveluita, joita pyritään kehittämään jatkuvan kehittämisen periaatteella mahdollisimman oikea-aikaisiksi ja palvelutarpeita vastaaviksi. Taloudellisen tukemisen osalta sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta toteaa, että heikoimmassa asemassa olevia tuetaan jo nykyisellään kattavasti psykoterapian kustannuksissa sekä Kansaneläkelaitoksen (jäljempänä Kela) maksaman perustoimeentulotuen että Helsingin maksaman täydentävän ja ehkäisevän toimeentulotuen kautta.

Mielenterveyspalvelut Helsingissä

Helsingissä on tarjolla monipuolisesti erilaisia mielenterveyspalveluita ja erityisesti julkisen terveydenhuollon mielenterveyspalvelujen toimivuuden kehittämiseen on kiinnitetty huomiota. Mielenterveyspalveluita kehitetään jatkuvan kehittämisen periaatteella yhdessä verkostojen kanssa, jotta palvelut olisivat mahdollisimman sujuvia ja vastaisivat erilaisiin palvelutarpeisiin. Viime vuosina keskiössä ovat olleet erityisesti lasten ja nuorten mielenterveyspalvelut.

Helsingin terveyspalveluissa mielenterveyshäiriöiden hoito on porrastettu ja hoito alkaa heti asiakkaan hakeutuessa palveluihin. Tarjolla on muun muassa Käypä hoito -suositusten mukaista ohjattua omahoitoa, matalan kynnyksen keskusteluapua esimerkiksi mielenterveyspalvelupiste Miepistä, lyhytterapiaa, nettiterapiaa (HUS), perheterapeuttista työskentelyä, ryhmäterapiaa ja seksuaaliterapiaa. Työntekijöitä on lisäksi koulutettu laajasti erilaisten psykoterapeuttisten interventtioiden käyttöön esimerkiksi Terapiat etulinjaan -toimintamallin mukaisesti. Tarvittaessa myös HUSin psykiatrian hoitovalikoima ja kolmannen sektorin monipuoliset tukimuodot ovat räätälöitävissä asiakkaan hoitokokonaisuuteen. Lyhytpsykoterapiaa ja kuntoutuspsykoterapiaa saa palvelusetelillä. Kelan tukemaan kuntoutuspsykoterapiaan tarvittavaan psykiatrian erikoislääkärin arvioon pääsee perustasolta nopeasti.

Psykoterapiakustannuksissa tukeminen

Kelan tukemassa kuntoutuspsykoterapiassa Kela korvaa osan terapian kustannuksista ja asiakas maksaa itse omavastuusuuden. Korvauksen määrä riippuu terapian muodosta. Mikäli asiakkaan taloudellinen tilanne ei mahdollista omavastuusuuden maksamista, asiakas voi ha-

kea Kelasta perustoimeentulotukea kuntoutuspsykoterapian omavastuuosuuksiin, jotka huomioidaan menoina perustoimeentulotuessa. Lisäksi perustoimeentulotuessa huomioidaan menona Kelan tukemasta kuntoutuspsykoterapiasta aiheutuvat matkakulut, kohtuulliset toimistomaksut sekä terapiapalautteiden tai loppulausuntojen lausuntopalkkioiden omavastuuosuudet.

Psykoterapian kustannuksissa voidaan tukea myös täydentävällä tai ehkäisevällä toimeentulotuella tietyissä poikkeustilanteissa. Tuen myöntäminen psykoterapian kustannuksiin perustuu aina asiakkaan tilanteen yksilökohtaiseen selvittämiseen. Täydentävää toimeentulotukea voidaan myöntää muun muassa kolmeen psykoterapian tutustumiskäyntiin psykoterapeuttia valittaessa, mikäli asiakkaan taloudellinen tilanne ei mitenkään mahdollista kustannusten maksua itse. Ehkäisevää toimeentulotukea voidaan myöntää poikkeuksellisesti muihin psykoterapian kustannuksiin erityisin perustein, kuten terapian loppuun saattamiseksi silloin, kun asiakas ei saa perustoimeentulotukea terapiakustannuksiin.

Henkilöstön saatavuus ja rahoitus

Henkilöstön saatavuuteen liittyy Helsingissä haasteita, jotka ovat valtakunnallisestikin tunnistettuja ja joihin ei ole nopeita ja yksinkertaisia ratkaisuja. Erityisesti lääkäreiden saatavuus mielenterveyspalveluihin on haastavaa. Henkilöstön saatavuuteen liittyviin ongelmiin pyritään Helsingissä löytämään monipuolisesti ratkaisuja yhdessä yhteistyökumppaneiden kanssa. Erinäisiä saatavuuden parantamiseen liittyviä toimenpiteitä ovat yleisesti työhyvinvoinnin ja työolojen parantaminen, johtamisen kehittäminen, työnjakojen selkeyttäminen, erikoistumis mahdollisuudet ja yleislääkäreiden kiertäminen mielenterveyspalveluissa. Lisäksi saatavuutta parannetaan mielenterveyspalveluiden palveluvalikoiman ja henkilöstön osaamisen kehittämällä, jotta erilaiset palvelutarpeet pystyttäisiin tunnistamaan paremmin ja niihin pystyttäisiin vastaamaan oikea-aikaisesti. Myös palkkaus vaikuttaa henkilöstön saatavuuteen. Palkkausta pyritään kehittämään rahoituksen puitteissa.

Sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen rahoitus muodostuu valtiolta saatavasta yleiskatteellisesta rahoituksesta. Valtiovarainministeriön kohdentaman talousarvion lisäksi toimiala saa tuloja asiakasmaksutuloista ja valtionkorvauksista. Kaikki sosiaali- ja terveyshuollon, pelastustoimen ja HUS-kuntayhtymän menot ja kustannuksia kasvattavat muutokset on kyettävä rahoittamaan edellä mainitulla rahoituksella. Mahdolliset lisäkohtennukset on katettava sosiaali-, terveys- ja pelastustoimen valtionrahoituksen kokonaisuuden sisältä.

Terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointi

Helsingissä on tarjolla monipuolisesti erilaisia mielenterveyspalveluita vastaamaan asiakkaiden erilaisiin palvelutarpeisiin. Mielenterveyspalveluiden palveluvalikoimaa monipuolistamalla, henkilöstön osaamista kehittämällä ja henkilöstön saatavuutta parantamalla pystytään vaikuttamaan suoraan mielenterveyspalveluiden laatuun ja oikea-aikaisuuteen. Toimivilla mielenterveyspalveluilla pystytään tukemaan laaja-alaisesti asiakkaiden kuntoutumista ja edistämään itsenäistä toimintakykyä sekä työkykyä. Lasten ja nuorten kohdalla mielenterveyspalveluilla on mahdollisuus tukea erityisesti kasvua ja kehitystä.”

Esittelijän perustelut

Kaupunginkanslia on pyytänyt sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunnan lausuntoa kaupunginhallitukselle Alviina Alametsän toivomusponnesta koskien mielenterveyden palveluiden yleisen saatavuuden parantamista ja pienituloisten taloudellisen tuen mahdollisuuksia psykoterapiahoidon omavastuun maksamisessa.

Lausuntoa on pyydetty 1.3.2024 mennessä

Esittelijä

sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Mika Porvari, toiminnansuunnittelija, puhelin: 09 310 22410
mika.porvari(a)hel.fi

Mia Tuokko, psykiatrian johtajapsykiatri, puhelin: 09 310 20907
mia.tuokko(a)hel.fi

Leena Luhtasela, nuorten palvelujen ja aikuissosiaalityön johtaja, puhelin: 09 310 64489

leena.luhtasela(a)hel.fi

Liitteet

1 Alametsä Alviina, toivomusponsi, Kvsto 16.8.2023

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

§ 36

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle valtuutettu Tuomas Rantasen toivomusponnosta koskien mielenterveyden ongelmista kärsivien asiakkaiden tukemista terapeutin valitsemisessa ja prosessin läpiviennissä

HEL 2023-010511 T 00 00 03

Lausunto

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon valtuutettu Tuomas Rantasen toivomusponnosta, joka koskee mielenterveyden ongelmista kärsivien asiakkaiden tukemista terapeutin valitsemisessa ja prosessin läpiviennissä:

”Toivomusponnessa edellytetään selvitettävän millä käytännön keinoin ja määrärahakohdennuksin kaupunki voisi parhaiten tukea etenkin mäännuksesta tai muista vakavista mielenterveyden ongelmista kärsiviä asiakkaita terapeutin valitsemiseen liittyvän raskaan prosessin läpiviennissä.

Työ- ja opiskelukykyä edistävä ja parantava Kansaneläkelaitoksen (Kelan) kuntoutuspsykoterapia on yksi kuntoutusmenetelmä ja osa asiakkaan kokonaisuhoitoa. Tarpeenmukainen psykoterapeuttinen hoito on keskeisellä sijalla jo alkuvaiheen hoidossa.

Helsingin terveystalveissa mielenterveyshäiriöiden hoito on porrastettu ja asiakkaan hoidon tarpeen arviointi sekä tarvittava hoito alkavat heti asiakkaan hakeutuessa palveluihin. Tarjolla on muun muassa Käypä hoito -suositusten mukaista ohjattua omahoitoa, lyhytterapiaa, nettiterapiaa (HUS), perheterapeuttista työskentelyä, ryhmäterapiaa ja seksuaaliterapiaa. Työntekijöitä on koulutettu laajasti erilaisten psykoterapeuttisten interventioiden käyttöön. Tarvittaessa myös HUSin psykiatrian hoitovalikoima ja kolmannen sektorin monipuoliset tukimuodot ovat räätälöitävissä asiakkaan hoitokokonaisuuteen. Lyhytpsykoterapiaa ja kuntoutuspsykoterapiaa saa palvelusetelillä. Kelan tukemaan kuntoutuspsykoterapiaan tarvittavaan psykiatrian erikoislääkärin arvioon pääsee perustasolta nopeasti.

Kelan tukemiin psykoterapioihin ohjataan Helsingin kaupungin psykiatrian kautta keskimäärin noin 1200 asiakasta vuodessa. Tämän lisäksi palvelusetelinä järjestettävässä kuntoutuspsykoterapiassa käy vuosittain noin 60–70 asiakasta. Lyhytpsykoterapian palveluseteli on myönnetty viime vuonna 623 asiakkaalle. Myös HUS, yksityissektori, työterveyshuolto ja Ylioppilaiden terveydenhoitosäätiö ohjaavat asiakkaitaan psykoterapiaan.

Psykoteraapian tarpeen, oikea-aikaisuuden ja tarkoituksenmukaisuuden arviointi on prosessi, joka etenee hoidon aikana ja jota tehdään yhdessä asiakkaan kanssa. Asiakkaalle annetaan myös suositus psykoteraapian muodosta ja suuntauksesta. Hoitovastuu säilyy hoitavalla taholla kuntoutuspsykoteraapian aikana.

Helsingin kaupungin psykiatriassa hoitava työntekijä tai psykoteraapia-arvion tehnyt työntekijä tukee potilasta psykoterapeutin etsimisessä. Tarvittaessa työntekijä ottaa yhteyttä psykoterapeuteihin yhdessä potilaan kanssa. Potilaille järjestetään Miten hakeudun psykoterapiaan – etäryhmiä ja annetaan psykoterapiaan hakeutumisesta kirjalliset ohjeet.

Perusterveydenhuollon asiakkaat ohjataan kuntoutuspsykoteraapiaan psykiatrin konsultaatio- ja arviointikäyntien kautta. Näissä tilanteissa asiakasta tukee ja neuvoo terveysaseman mielenterveys- ja päihdesairaanhoitaja. Asiassa hyödynnetään myös HUSin Mielenterveystalo -portaalin psykoterapiaan hakeutujan opasta.

Terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointi

Psykoteraapiaa voi saada esimerkiksi julkisen terveydenhuollon kautta palvelusetelillä, yksityisiltä psykoterapeuteilta itse maksamalla tai Kelan tukemana. Asiakkaan hoito suunnitellaan yksilöllisesti huomioiden asiakkaan tarpeet, psykososiaalinen tilanne, vaikuttavaksi osoitetut hoitomuodot ja muut tukitoimet. Mielenterveyspalveluiden saavutettavuus on tärkeää yksilön terveyden ja hyvinvoinnin edistämisen kannalta.”

Esittelijä

sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Mia Tuokko, psykiatrian johtajapsykiatri, puhelin: 09 310 20907
mia.tuokko(a)hel.fi

Liitteet

1 Rantanen Tuomas, toivomusponsi, Kvsto 16.8.2023

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Lausuntoehdotus

Lausunto on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

13.02.2024

Asia/12

Kaupunginkanslia on pyytänyt sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunnan lausuntoa kaupunginhallitukselle valtuutettu Tuomas Rantasen toivomusponnosta, joka koskee mielenterveyden ongelmista kärsivien asiakkaiden tukemista terapeutin valitsemisessä ja prosessin läpiviemisessä.

Lausuntoa on pyydetty 1.3.2024 mennessä.

Esittelijä

sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Mia Tuokko, psykiatrian johtajapsykiatri, puhelin: 09 310 20907
mia.tuokko(a)hel.fi

Liitteet

1 Rantanen Tuomas, toivomusponsi, Kvsto 16.8.2023

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

§ 37

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle koskien valtuutettu Fatim Diarran ym. valtuustoaloitetta vieroitushoitopaikkojen lisäämisestä

HEL 2023-012251 T 00 00 03

Lausunto

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon valtuutettu Fatim Diarran ja 26 muun valtuutetun valtuustoaloitteesta, joka koskee vieroitushoitopaikkojen lisäämistä:

”Aloitteessa esitetään, että Helsinki lisää vieroituspaiikkojen määrää ottaen huomioon hoidon tarpeen sekä kohtuullistaa vieroituspaiikkojen vastaanoton edellytyksiä ottaen huomioon kohderyhmän vaikeat olosuhteet.

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta toteaa, että päihdepalveluja tarjotaan ja kehitetään Helsingissä kansallisten hoitosuosituksen ja päihdepalveluja koskevien laatusuosituksen mukaisesti yhdessä muiden toimijoiden kanssa. Helsingissä päihdetyön kokonaisuuteen sisältyvät ennaltaehkäisevä työ, päihdeongelmien hoito ja kuntoutuspalvelut. Osa palveluista on kynnyksettömiä tai liikkuvia ja etsiviä. Hoito aloitetaan sen tahon aloitteesta, jossa asia tulee esille, ja koko hoitoverkosta käytetään tarkoituksenmukaisesti. Kaikki päihdepalvelujen avopalvelut ovat lakisääteisesti maksuttomia. Ainoastaan asumis- ja laitospalveluista voidaan periä asiakasmaksua.

Tällä hetkellä päihdepalveluissa on yhteensä 34 laitospaiikotshoito-paiikkaa Auroran ja Laakson sairaala-alueilla. Tarvittavaa lisäkapasiteettia hankitaan ostopalveluna. Päihdepalvelujen tavoitteena on parantaa oman toiminnan käyttöastetta ja siirtää palvelujen painopistettä omaan palvelutuotantoon. Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta toteaa, että suunnitelmassa on lisätä vuoden 2024 aikana omaan toimintaan kahdeksan paikkaa laitospaiikotshoitoon ja toiminta keskitetään Auroran sairaalan alueelle.

Laitospaiikotshoitoon lisäksi päihdepalvelujen asiakkaille tarjotaan avovieroitusta polikliinista avovieroitusta, kotivieroitusta sekä päivävieroitusta.

Polikliininen avovieroitus toteutetaan päihdepalvelujen vastaanotossa ilman ajanvarausta eli VIA:ssa (alkoholivieroitus) ja päihdepoliiklinikoilla (lääkevieroitus).

Päivävieroitusta on tarjottu syksystä 2023 alkaen Auroran sairaalan alueella toimivassa päiväkeskus Aallossa. Päivävieroitus on tarkoitettu avomuotoiseen lääke- ja huumevieroitukseen. Aallossa tarjotaan lääkehoitoa sekä psykososiaalista yksilö- ja ryhmähoitoa. Aamupäiviin ajoittuva ohjelma sisältää aamupalan ja lounaan. Päivävieroitus on avopalvelua, johon pääsee jonottamatta.

Kotivieroitus on potilaan kotona tapahtuvaa lääkkeellistä vieroitusta alkoholista. Kotivieroitukseen tullaan potilaaksi esimerkiksi terveysasemalta, työterveyshuollosta, kotihoidosta, päivystyksestä ja päihdepalvelujen vastaanotosta ilman ajanvarausta (VIA). Palveluun ei tarvitse lähetettä. Kotivieroitus on yhteydessä potilaaseen puhelimitse jo saman päivän aikana. Käynti potilaan luokse sovitaan samalle tai seuraavalle arkipäivälle. Tarvittaessa potilas autetaan laitospalveluun.

Vuonna 2023 päihdepalvelujen järjestämässä laitospalvelu- ja vieroitushoidossa oli yhteensä noin 1300 eri asiakasta. Laitospalvelujaksoja oli noin 2300 eri jaksoa. Hoidon aloittaminen edellyttää aina hoidon tarpeen arviointia. Hoito on vapaaehtoista ja perustuu asiakkaan kanssa yhdessä tehtyyn hoitosuunnitelmaan ja laitoshoidon osalta hoitosopimukseen. Kiireellinen laitospalvelu huume- ja lääkevieroitus aloitetaan Auroran vieroitushoito-osastolla keskimäärin neljän päivän sisällä lähetteen saapumisesta ja kiireettömissä tilanteissa keskimäärin 15 päivän sisällä. Laakson alkoholivieroitushoito-osastolle on mahdollista päästä ympärivuorokautisesti, jos vieroitusoireita ei voida turvallisesti hoitaa polikliinisesti tai potilaan kotona.

Myös muiden päihdepalvelujen tarjontaa on lisätty. Nuorten päihdepalvelu Pysäkki on matalan kynnyksen palvelua 13–23 -vuotiaille nuorille, joilla on vakavia päihde- ja riippuvuusongelmia sekä syrjäytymisvaara. Pysäkillä voi tulla arkisin kello 9–15 ilman lähetettä. Täysi-ikäiset nuoret voivat saada Pysäkillä lähetteen laitospalveluun. Suunnitelmana on aloittaa Pysäkillä kevään aikana avovieroitusten toteuttaminen. Alaikäisten lasten osastovieroitus toteutetaan lastensuojelussa.

Aikuisikäisten vastaanotto ilman ajanvarausta (päihdepalvelujen VIA) toimii arkisin kello 8.30–15.30 Kalasataman terveys- ja hyvinvointikeskuksessa. Vastaanotolle voi tulla ilman ennakkoyhteydenottoa tai ajanvarausta silloin, kun on tarve akuuteille päihdepalveluille, mukaan lukien vieroitukselle.

Terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointi

Päihdeongelmat ovat merkittävä riski yksilölle, hänen läheisilleen ja yhteiskunnalle. Hoidon perustana ovat luottamuksellinen hoitosuhde sekä kansallisten suositusten mukaiset yksilöllisesti suunnitellut psykososiaaliset hoitointerventiot ja lääkehoito. Monipuolinen, joustava ja selkeä

13.02.2024

Asia/13

sekä eri tahojen väliseen yhteistyöhön perustuva palvelujärjestelmä tukee päihdeongelmaisen asiakkaan kokonaisvaltaista hoitoa ja kuntoutusta.”

Esittelijä

sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Mikko Tamminen, asumis-, kriisi- ja päihdepalvelujen johtaja, puhelin: 09 310 58655
mikko.tamminen(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuustoaloite 27.09.2023 Diarra Fatim Vieroitushoitopaikkojen lisääminen

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Lausuntoehdotus

Lausunto on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Kaupunginkanslia on pyytännyt sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunnan lausuntoa kaupunginhallitukselle koskien valtuutettu Fatim Diarran ja 26 muun valtuutetun valtuustoaloitetta vieroitushoitopaikkojen lisäämisestä.

Lausuntoa on pyydetty 1.3.2024 mennessä.

Esittelijä

sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Mikko Tamminen, asumis-, kriisi- ja päihdepalvelujen johtaja, puhelin: 09 310 58655
mikko.tamminen(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuustoaloite 27.09.2023 Diarra Fatim Vieroitushoitopaikkojen lisääminen

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

13.02.2024

Asia/14

§ 38

Kaupungin viranomaisten päätösten seuraaminen

Päätös

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta päätti, ettei se ota käsiteltävään seuraavien viranomaisten alla mainittuina päivinä tekemiä päätöksiä:

Toimialajohtaja 31.1.2024

[19 § Matkapalveluiden liikennöinnin osan 3, yhdistetty suoraohjaus ja ylivuoto \(hybridit\) jatkon suorahankinta](#)

Toimialajohtaja 1.2.2024

[20 § Väliaikaisen toimintatapaohjeen hyväksyminen koskien henkilötehtojen käsittelyä Hätäkeskuslaitoksella](#)

Toimialajohtaja 5.2.2024

[21 § Puutavaratuotteiden hankinta Pakilan työkeskukseen](#)

Perhe- ja sosiaalipalvelujen johtaja 2.2.2024

[6 § Lastenkotitoimintaan kuuluvan Outamon lastenkodin yhden asiakaspaikan väliaikainen sulkeminen ajalla 8.2. – 30.3.2024](#)

Terveys- ja päihdepalvelujen johtaja 29.1.2024

[10 § Ensilinjan palvelujen päällikön viran täyttäminen, psykiatrian palvelut, sotepe-02-460-23](#)

[11 § Mielialahäiriöpalvelun päällikön viran täyttäminen, psykiatria, sotepe-02-459-23](#)

Terveys- ja päihdepalvelujen johtaja 8.2.2024

[20 § Optiokauden käyttöönotto, hammaslaboratoriopalvelujen hankinta, ns. perushoidon hammastekniset työt](#)

[22 § Optiokauden käyttöönotto, hammaslaboratoriopalvelujen hankinta, oikomishoidon hammastekniset työt](#)

Sairaala-, kuntoutus- ja hoivapalvelujen johtaja 29.1.2024

[7 § Helsingin Seniorisäätiön toteuttamisohjelmien hyväksyminen vuodelle 2024](#)

13.02.2024

Asia/14

Sairaala-, kuntoutus- ja hoivapalvelujen johtaja 9.2.2024

[10 § Yliääkärin viran täyttäminen, Laakson sairaala, työavain SOTE-PE03-1200-23](#)

Pelastuskomentaja 31.1.2024

[10 § Pelastuslainmukainen viranomainen](#)

Tietohallintojohtaja 30.1.2024

[2 § Päivystysapu 116117 -puheluiden yhdysliikennepalvelut](#)

[3 § Suun terveydenhuollon kuvantamisratkaisun yhteishankinnan valmistelun ja hankinnan toteutustyön laadunvarmistuksen hankinta](#)

Esittelijä

sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Veera Komulainen, hallintoasiantuntija, puhelin: 09 310 36594
veera.komulainen(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijä

sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Veera Komulainen, hallintoasiantuntija, puhelin: 09 310 36594
veera.komulainen(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

13.02.2024

MUUTOKSENHAKUOHJEET

1

MUUTOKSENHAKUKIELTO

Pöytäkirjan 25, 26, 27, 28 (A), 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37 ja 38 §:t.

Tähän päätökseen ei saa hakea muutosta, koska päätös koskee asian valmistelua tai täytäntöönpanoa.

Sovellettava lainkohta: Kuntalaki 136 §

2

OHJEET OIKAISUVAATIMUKSEN TEKEMISEKSI

Pöytäkirjan 28 § (B).

Tähän päätökseen tyytymätön voi tehdä kirjallisen oikaisuvaatimuksen. Päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla tuomioistuimeen.

Oikaisuvaatimusoikeus

Oikaisuvaatimuksen saa tehdä

- se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen)
- kunnan jäsen.

Oikaisuvaatimusaika

Oikaisuvaatimus on tehtävä 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksi-saannista.

Oikaisuvaatimuksen on saavuttava Helsingin kaupungin kirjaamoon määräajan viimeisenä päivänä ennen kirjaamon aukioloajan päättymistä.

Mikäli päätös on annettu tiedoksi postitse, asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä. Kunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä yleisessä tietoverkossa.

Mikäli päätös on annettu tiedoksi sähköisenä viestinä, asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, kolmen päivän kuluttua viestin lähettämisestä.

13.02.2024

Tiedoksisaantipäivää ei lueta oikaisuvaatimusaikaan. Jos oikaisuvaatimusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa oikaisuvaatimuksen tehdä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Oikaisuvaatimusviranomaisen

Viranomaisen, jolle oikaisuvaatimus tehdään, on Helsingin kaupungin sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta.

Oikaisuvaatimusviranomaisen asiointiosoite on seuraava:

Suojattu sähköposti: <https://securemail.hel.fi/>

Käytähän aina suojattua sähköpostia, kun lähetät henkilökohtaisia tietoja.

Muistathan asiointiin yhteydessä mainita kirjaamisnumeron (esim. HEL 2021-000123), mikäli asiasta on jo vireillä Helsingin kaupungissa.

Sähköpostiosoite: helsinki.kirjaamo@hel.fi

Postiosoite: PL 10
00099 HELSINGIN KAUPUNKI

Käyntiosoite: Pohjoisesplanadi 11-13

Puhelinnumero: 09 310 13700

Kirjaamon aukioloaika on maanantaista perjantaihin klo 08.15–16.00.

Oikaisuvaatimuksen muoto ja sisältö

Oikaisuvaatimus on tehtävä kirjallisena. Myös sähköinen asiakirja täyttää vaatimuksen kirjallisesta muodosta.

Oikaisuvaatimuksessa on ilmoitettava

- päätös, johon oikaisuvaatimus kohdistuu
- miten päätöstä halutaan oikaistavaksi
- millä perusteella päätöstä halutaan oikaistavaksi
- oikaisuvaatimuksen tekijä
- millä perusteella oikaisuvaatimuksen tekijä on oikeutettu tekemään vaatimuksen
- oikaisuvaatimuksen tekijän yhteystiedot

Pöytäkirja

Päätöstä koskevia pöytäkirjan otteita ja liitteitä lähetetään pyynnöstä. Asiakirjoja voi tilata Helsingin kaupungin kirjaamosta.

13.02.2024

13.02.2024

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta

Daniel Sazonov
puheenjohtaja

Emmi Vettenranta
pöytäkirjanpitäjä

Pöytäkirja tarkastettu

Mikko Paunio

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu.

Pöytäkirja on pidetty nähtävänä yleisessä tietoverkossa osoitteessa
www.hel.fi 15.02.2024.